

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy órára ... 4 kor.

Nyilttári költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARAD, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

VASÁRNAP, JULIUS 7.

Ujarad tiltakozik.

Mint legendás mesének árnyéka, harminc esztendő óta kísért felettünk egy gondolat, egy terv, egy álom: Ujaradnak egybekapcsolása Araddal. Fantáziákat himeztünk a város lakosságának hirtelen, tizezrekkel történő szaporításáról és kirajzoltuk ábrándos tarka képét a mértőldes lépésekkel hatalmassá nőtt Nagy-Aradnak.

Harminc esztendő óta szinezgetjük a délibábot, anélkül, hogy csak egyszer is belemarkoltunk volna a kérdés elevenébe; anélkül, hogy egy határozott, gyakorlati lépéssel csak valaha is kérdést intéztünk volna Ujaradhoz, Temes megyéhez és valóra váltani, vagy örökre eltemetni napirendre tűztük volna ezt, a mi nagy-jelentőségű várospolitikai tengeri kigyónkat.

Nagy-Arad kérdésének kapcsán vissza kell pillantanunk egy pár öreg esztendőre, hogy históriáját adhassuk annak, ami évtizedek alatt körülöttünk történt. Salacz Gyula polgármestersége idejében kisebb tisztviselők, vasuti és gyári munkások egy nagyobb méretű munkástelep létesítését tervezték valahol künn a periferiákon. A keménykezű polgármester, az akkori viszonyok szem előtt tartásával, nem támogatta ezt a törekvést, mert közrendészet, vízellátás, miegyébb szempontjából nem az expansiv terjeszkedés volt kívánatos, hanem az, hogy a város belterületének hiányos házsorai épüljenek sűrűbbé. Így történt, hogy a vasutasok és munkások, sőt a kisebb tisztviselők is kezdtek kitelepenni Mikolákára, Ujmikolákára, Zsigmondházára és Ujaradra. Aki Arad lakosságának természetes szaporulatát évtizedek óta kielégítőnek nem tartja, annak jó lesz tudni, hogy az említett községek népesedése viszont az Aradról kitelepülők révén jelentősen fejlődött. Nagy-Arad alatt tehát olyan városátalakulást kell értenünk, amely magába foglalja a fenti négy községet.

Az aradi közuti vasútnak villamossá való átalakítása révén most újból előtérben áll a harminc éves álom: Ujaradnak hozzánk csatolása. A városnál tanácskoznak, bizottságoznak, számításokat tesznek, szónokolnak és tervegeinek, ellenben arra senki sem gondol, hogy szóba álljon a villamos vasut tervével érdekelt községekkel is: Zsigmondházával és Ujaraddal.

Hiriapirói köteleességünkben kifolyólag magunk tettük meg az első tapogatózó lépéseket a Maros tulsó oldalán fekvő községek vezetőségénél s amit tapasztaltunk, az bizony pillanatnyilag nem sok reménnyel kecsegtet bennünket. Ujarad a legenergikusabban tiltakoznék ellene, hogy Aradhoz csatolják. Odaát a háboruban megnőtt pótlódó csak 40%, nálunk ma 94%, jövőre talán 194%, odaát nincs ingatlan-átvételési községi illeték, nincs telekértékadó, nálunk, ha eszébe jut valamelyik experimentörnek, adót csinál a legutolsó garasra is, mely nem az ő, hanem a más zsebébe van.

Az ujaradi atyafiak különben nem csekély mértékben büszkék a maguk községi önállósá-

gára és ilyen alapon a városi elemekkel egyesülni nem hajlandók. Ellenben önző paraszti ravaszsgal folyton azt hajtogatják, hogy Arad már az összekötő vashíd építésekor is aggodalmaskodott, mert félt a lakosság nagymérvű áttelepedésétől és a híd, szerintük mégis csak arra volt jó, hogy Ujarad szebben és könnyebben táplálhassa Aradot. Építse meg tehát a város csak nyugodtan a villamost is, vigye át nekik tányéron a finom, jó közlekedést, ők áldozatot nem hoznak, ellenben hajlandók tovább tömni feneketlen, uzsorás zsebeiket az aradi piacon, melyet olcsó szakaszjeggyel fognak benépesíteni.

Ez az álláspont ma Ujaradon. Zsigmondházáé valamivel hajlékonyabb. Aki azonban alkotni akar, annak az akadályok csak acélosabbá teszik erejét. A villamos vasut robogjon csak Ujarad főutcáján és acél sineivel markolja át ezt a népes, eleven életű községet. Majd összenő az később a testünkkel magától is. Scharlottenburgot Berlinnel, Hernalstot Béccsel is a villamos vasut kötötte össze először. Azután ölelkeztek össze egységes világvárossá.

Egészségesebb városgazdálkodás némi koncepció a tervek körül, a kivitelben egy kis merész szárnyalás és még a jelen generáció számára valóra válik Nagy-Arad.

Agyonlőtték a moszkvai német nagykövetet.

(Angolok partra szálltak a Murman partvidéken.)

Berlinből jelentik: Ma délelőtt a moszkvai császári követségen két ur jelent meg és a követtel való megbeszélésre kért engedélyt. Mirbach gróf követ Riedler követségi tanácsos, a szobában jelenlévő német katonatiszt társaságában fogadta a két ismeretlent. Ezek belépve a szobába azonnal

revolvért rántották, a követre lőtték, a kit fején talált a golyó.

Mielőtt a jelenlévők megakadályozhatták volna a merénylőket, ezek néhány kézigranátot dobva a jelenlévők elé, az ablakon kiugorva elmenekültek.

Mirbach gróf súlyosan megsebesült és eszmélete visszanyerése nélkül rövidesen meghalt.

A merényletnél jelenvolt két ember sértetlen maradt. A gyilkolatos tett hírének elterjedése után Csicserin és Karachin külügyi népbiztosok azonnal megjelentek a követségen és Riedler követségi tanácsos előtt a szovjet felháborodásának adtak kifejezést a megrendítő esemény felett. Sajnos mostanig nem sikerült a merénylőket felledezní és elfogni. Az azonnal megindult nyomozás eredménye sejtetni engedi, hogy az entente szolgálatában álló ügynökök merényletéről van szó.

Pétervárról jelentik: A lapok Trockij következő rendeltét közlik: A külügyi népbiztos kifejezett tiltakozása dacára idegen katonaság szállott partra a Murman partvidéken. A külügyi biztosság intézkedett, hogy védőcsapatok induljanak a partvidék és a Fehér tenger partvidékének külföldi impertalista területfoglalókkal szemben való megvédésére. Ennek folytán elrendelem a következőket: 1. Aki közvetve, vagy közvetlenül segíti az idegen csapatokat, hazaárulónak tekintetik és törvényszék elé állítatik. 2. Fegyveres, vagy fegyvertelen hadifogyóknak Archangelszkbe való vitele szigoruan tilos, az ellene vétők hadbírótság elé állítandók. 3. Fehér tenger partvidékére való utazáshoz úgy rossz, mint idegen alattvalóknak meg kell szerezniök a hadbiztosság hivatalos engedélyét.

Berlinből jelentik: A Murman partvidék megszállása alkalmából a „Tägliche Rundschau” a következőket írja: A Fehér tenger partvidéken lejátszódott eseményeket különös figyelemmel kell kísérnünk, mert most veszélyeztetik a keleti békét, a jövőben pedig bizonytalanná teszik a béke eredményét. Anglia arra törekszik, hogy a maga részére egy második Szalonikit létesítsen.

Amsterdamból jelentik: A Times jelenti Stockholmból: A finnországi helyzet igen gyorsan változik. A Murman-vídéken és Kelet-Karéliában minden nap megkezdődhetnek az ellenségeskedések. Azok a német csapatok, amelyeket annak idején Finnországba küldtek, hogy a fölkelés leverésében segítséget nyújtsanak, 18.000 emberről 50.000-re szaporodtak. Ez a hadsereg most a karéiiai határ felé megy egy kis része pedig Pecsanya irányában. Az angolok mind elhagyják Finnországot. A németek valószínűleg a Murman-vasutat akarják megszállani és azután Kola irányában előrenyomulnak.

Berlinből jelentik: Nagy figyelmet keltene azok a hírek, amelyek arról a lehetőségéről szólnak, hogy Oroszország az ententetal szemben katonai támogatást kért Németországtól. Egy diplomata, ki ismeri az irányadó körök intencióit, így nyilatkozott egy újságíró előtt:

— Az ententének Oroszország ellen tervezett akciójáról elterjedt hírek megfelelnek a tényeknek. Talán tulzott ez akcióval kapcsolatban említett egyik, vagy másik szám, mégis valószínű, hogy az entente új operációkra vállalkozik. Arra a kérdésre, vajon Németország elegendet tesz-e az oroszországi kérelemnek, a diplomata azt válaszolta, hogy erre a hadvezetőség adhat feleletet, mert ez ne diplomáciai ügy.

Bécsből jelentik: Ide érkezett jelentések szerint a kievi lapok arról írják, hogy ott a

tanács tagjai és más politikusok között fontos tanácskozások voltak. A tanácskozásokon állítólag a titokban Kiebben tartózkodó Nikolajevics Miklós nagyherceg is részt vett. Ezzel van kapcsolatban Miljukov kadettpárti vezér kievi tartózkodása is, ki a legszigorubb inkognitóban van Kiebben.

Kopenhágából jelentik: Terescsenko, a Kerenszki kormány volt külügyminisztere, aki most egy norvég kikötőben tartózkodik, hír szerint Angliába utazik, hogy Kerenszki-vel tanácskozzék. Februárban szabadult ki a börtönből, egy ideig bujdosott, majd megszökött.

Saját érdekünkben.

(Jegyzések az aradi bankoknál.)

Az eddigi hadikölcsönök nagyszerű sikerének oka első sorban az állami kölcsönöknek az adott viszonyok között minden más tőkeelhelyezési alkalommal szemben fennálló két nagy előnyében rejlik, nevezetesen a magas kamatozásban és a minden kockázattól ment feltétlen biztonságban. Bár a most folyamatban levő nyolcadik hadikölcsön eredményére ezek az okok kétségtelenül ismét kedvező befolyással lesznek, mégis vannak jelek, melyek azt mutatják, hogy a gyümölcsöztesítésre szánt tőke nem fordul oly mértékben a hadikölcsönök felé, mint ahogy azt tehetné és amennyire a körülmények józan mérlegelése után indokolt volna.

Kitűnik ez abból, hogy a bankok és takarékpénztáraknak a betétállományokról közzétett kimutatásai még a jegyzés tartama alatt is állandó emelkedést mutatnak, jeléül annak, hogy érthetően módon még mindig nagy a száma azoknak, kik szívesebben viszik pénzüket a takarékbba, a helyett, hogy hadikölcsönt jegyeznének. Érthetően ez az eljárás, mert hiszen köz tudomás szerint a takaréklan elhelyezett betét legfeljebb 3.5—4 százalék kamatot hoz, míg az állam a VIII. hadikölcsön-kötvények névértéke után 5 és fél százalék kamatot ad. Ha pedig tekintetbe vesszük, hogy a kötvények a névértéknél jóval olcsóbban szerezhetők meg, azonkívül, hogy a kötvények tapasztalat szerint magasabb áron értékesíthetők, mint amennyibe kerültek — arra az eredményre jutunk, hogy a hadikölcsönbe fektetett tőke legalább is még egyszer annyit jövedelmez, mint a takarékpénztári betét.

A saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát mindenki, ha azt a pénzt, melyet a közel jövőben nem kell igénybe vennie, hadikölcsönjegyzésre fordítja. De egyben kötelessége is ezt tenni mindenkinek, mert hiszen méltán megvetést érdemel az, aki csupán nemtörődomségből, vagy tévhitben alapuló önzésből cserben hagyja az országot most, midőn az a legválságosabb időket éli.

Aradon a következő jegyzések történtek:

Aradi Polgári Takarékpénztár: Gantner Ferenc 80.000, Kollár Sándor 70.000, Palmer Antal Antal 50.000, Nyugdíjpótló alap 20.000, Molnár Jánosné 20.000, Bene Sándor 15.000, Goldstein Soma 10.000, Szepekovszky Teofil 5000, Schellenberg Etus 1500, Grallert Anna 1200, Peska Ignác 1000 korona.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja alább közli azon jegyzéseket, amelyek hírlapi közzétételéhez ügyfelei kifejezetten hozzájárultak: Marta-Benz magyar automobil gyár Rt. 1 millió 500 ezer korona (összjegyzése ezzel 5 millió koronára rug), Steiner Vilmos földbirtokos 1 millió 300 ezer kor., Korek Kálmánné 550.000 korona, Vig Mancika 500.000 korona. Egyenkint

250.000 koronát jegyeztek: Vig Györgyné, Vig Vilmos, K. J., Vig Dezső. — Egyenkint 150.000 koronát jegyeztek: W. A. és B. Margit. — 114.000 koronát jegyzett ifj. dr. Litsek Ákos. — Egyenkint 100.000 koronát jegyeztek: Ifj. Domsik András (Kevermes), Sch. G., Pollatesek Miksa (Jószáshely), S. Z., herceg Windischgraetz pincészeté ifj. K. K., dr. K. K., dr. M. Nándor (Makó), — 92.000 koronát jegyzett Gross Sándor, 80.000 koronát jegyzett az Általános Társaság (Brádon), 60.000 koronát jegyeztek: L. S., Arad és a Rudai 12 Apostol Bányatársulat tisztviselői nyugdíj egyesülete. — Egyenkint 50.000 koronát jegyeztek: Unger Ullmann Elek, Weiss S., Breier Róza és Goklschmidt Mihály cég (részjegyzés). — Egyenkint 30.000 koronát jegyeztek: Dr. Monda Géza, Bozán Sándor, Steiner Géza (Perjámos), dr. Török Ferenc Dombegyháza). — Egyenkint 25.000 koronát jegyeztek: Weisz Mór és fiai (részjegyzés) Neumann M. cég (részjegyzés), Talányi Ottó, Kneffel Lajos (részjegyzés), Nussbaum Zsigmond (részjegyzés). — 21.000 koronát jegyzett: Brogyányi Kálmán. — Egyenkint 20.000 koronát jegyeztek: Deutsch Fülöp (részjegyzés), özv. Kaufmann Lajosné (részjegyzés), Lengyel Sándor, Hevesi Vendel (Kevermes), Csik Imre, Gémes István Betonáru Ipartelep (Kisjenő-Erdőhegy) és még sokan mások. További jegyzések: Dr. Frint Sándor 11.600 kor., Schwartz Adolf (részjegyzés) 15.000 kor., Schwartz Hermann (részjegyzés) 15.000 korona. — Egyenkint 11.000 koronát: Invalidenfond des I. R. 33. és dr. Monay Ferenc minorita házfőnök. 2000 koronát az aradi ref. egyház. — Egyenkint 10.000 koronát jegyeztek: Bing János (részjegyzés), dr. Mogyoróssy Elek, Falus József, Wertheimer és társa stb. A bankok összjegyzése az első időszakra 12,875.600 korona.

Az Aradi Ipar és Népbanknál ma a következő jegyzéseket eszközölték: Áchim testvérek (B. Csaba) 50.000, Hursán György (B.-Csaba) 25.000, Sáfrán Emil (Györök) 10.000, Áchim L. András 5000 összes eddigi jegyzés 6.162.000 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál ma a következő jegyzések történtek: Dr. Éles Béla 100.000 Bálint Lajos 60.000, Bárkány László 40.000, Kohn Dávid 30.000, Bakay Gyula 30.000, Bing János (részjegyzés) 20.000, Kayser Albertné 20.000, Denzer Kálmán 30.000, Greffner Gusztáv 20.000, Krausz Mór 20.000, Sáfrán Emil 20.000, Hirth Mihály 20.000, Epstein Simon 10.000, Stein Sándor 10.000, Arad szabad kir. város Közélelmezési Hivatala 10.000, György Menyhért 10.000, Neutra Berta 10.000, Gonda Konrád 10.000, Margitai Ignác 10.000, Weiszberger Sándor 5000, Ganner Béla 3000, özv. Petrovszky Károlyné 6000, Barta Jenő 4000, Kara István 2000 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 486.100 koronát jegyeztek. Az eddigi összes jegyzés: 6.023.600 korona.

Az Aradi Közgazdasági Banknál ma Stuchlik Irma tüzérfőhadnagy további 5000 koronát, kisebb tételekben pedig 12.200 koronát jegyeztek. Összes eddigi jegyzés 1.597.300 korona.

Aradi Központi Takarékpénztárnál: Ifj. Kásonyi Jánosné 50.000, Frick Józsefné és I. O. 30.000—30.000, Magyar László dr. 25.000, Grosz Endre dr., Török Aladár, M. I. 20.000—20.000, Kende Ferenc 15.000, Bak Judit, Schwarz Herman, Schwarz Adolf, Böhm János, Cserniszky István, Véber János, Schmidt Istvánné, Schuldt Miklósné, Lőrincz Jánosné, Billinger Mihály, Stemper Mátyásné, Majorizza Lázár, Szeif Antal, Dragán Simon 10—10.000, Borsos Béla dr., özv. Mártonfy Viktorné, Bakács Miksa 5—5000, Berger Izidor 4000, Ungár Arminné 2000, Farkas Andor, Farkas Lili 6—600 koronát.

Meghíusult angol támadások

Berlin, július 6. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér. Rupprecht trónörökös hadserege: Az ellenségnek ismételt támadó kísérletei Langenmarktól nyugatra meghíusultak. A Sommetól délre levő harcmezőn a nap folyamán fokozott maradt a tüzérségi tevékenység, amely este a hadsereget harcfrontainak többi részére is kiterjedt.

Német trónörökös hadserege: Az Aisne és Marne között, valamint Reimstól délnyugatra fokozott harci tevékenység. Időnként az ellenségnek Clignot szakasz ellen intézett erős előretöréseit visszavertük. A Champagneban felderítő csatározások. Bolle hadnagy huszadik légi győzelmét aratta. — Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad hadikölcsöne. Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután Barabás Béla dr. főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya a város egymillió koronás hadikölcsönjegyzése volt. A közgyűlés előadta a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a város az egymillió koronát a Közgazdasági Banknál vegye fel. A Közgazdasági Bank a névérték 75 százaléka erejéig lombard-kölcsönt folyósít az év végéig 4.5 százalék, 1919. január 1-től 1924. június 30-ig pedig öt százalék kamat felszámításával. A névérték másik 25 százaléka erejéig a bank folyószámla-kölcsönt nyit a városnak az év végéig 4.5 százalék, 1919. január 1-től kezdve 1924. június 30-ig öt százalék kamat felszámításával. A közgyűlés a jegyzőkönyvet nyomban hitelsítette s így a közgyűlési határozatot kormányhatósági jóváhagyás végett hamarosan felterjesztik a belügyminiszterhez.

Arad közgyűlése. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1918. évi július hó 10-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydarábnak folytatolagos sorrendje: 15. A tanács javaslata a város jövő feladatait előkészítő nagybizottság szociális csoportja egészségügyi osztályának ama előterjesztésére, hogy a felirat intéztessék az országgyűléshez oly törvény alkotása iránt, mely szerint tuberkulotikus és vérbajos egyének csak előzetes orvosi vizsgálat után köthetnek házasságot. 16. Bökényi Arisztid árvaszéki ülnöknek kérvénye két havi szabadságidő engedélyezése iránt. 17. A tanács előterjesztése a főpénztári, esetleg pénztári ellenőri állásnak választás útján való betöltése. 18. Arad sz. kir. város községi iskola tanító személyzete kéri, hogy a ruhaszegély részükre előlegként megadassék. 19. A közművelődési intézet felügyelő bizottságának az intézet igazgatói állásnak betöltésére vonatkozó javaslata. 20. A tanács bemutatja a m. kir. belügyminiszter urnak a vigalmi adóra vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában kelt rendeletét. 21. A női felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottsága kéri, hogy az iskolánál szervezett négy tanári állás kormányhatósági jóváhagyása megsürgessék. 22. A női felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának javaslata egy gyors és géprás tanítónői állás szervezése tárgyában. 23. A tanács előterjesztése a honvéd hadapród iskolánál üresedésbe jött városi alapítványi helynek választás útján való betöltése tárgyában. 24. A polgármester beterjeszt a városi földek bebedése és kezelése körüli eljárás, valamint a városi gazdálkodási rendszer megvizsgálására alakított bizottság által megejtett vizsgálat eredményét.

Ujarad nem akar Aradhoz tartozni.

(Beszélgetés a becsatolandó községek vezetőivel)

A Gross-Berlin és a Gross-Wien után s a mind jobban élő Nagy-Budapest ábrándjának nyomán, ugye, ettől az élelmesebb rivális városok között mostohasorsról panaszkodó Aradtól sem lehet rossz néven venni, ha Nagy-Arad szeretne lenni. Talán harminc esztendeje is már, hogy időnkint kísért ez a vágy, amelyet közigazgatási nyelven úgy hívnak, hogy Ujarad és Zsigmondháza idecsatolása. Most, az ujaradi villamos vasut tervének legújabb napirendre hozatala alkalmából ismét megelevenedett a régi álom s a tanács, mint megírtuk, a két községhez ebben az ügyben át is írt. A kívánság teljesen érthető. Elvégre nem állunk olyan jól, hogy egyszerűen prezentbe adjunk a két szomszédnak egy egész villamos vasuti üzemet, a mikor ebből ők, akik az aradi piac ellátása körül gyarapodnak, mérhetetlen hasznot húznak. Hogy miránk nézve is nagy előnyökkel járna az új közlekedési vonal, az elvégre nem kisebiti a két község termelőinek kilátásait.

Van azután Aradnak ezzel a villamossal megerősített jogcímén kívül egy másik, szinte történelmi joga is, amelyet boncolgatva, a statisztika kedvezőtlen adataira lelünk magyarázatot s egy nagy méntséget Arad számára a városok versenyében, amelyben mi nem úgy futottunk a célkarika elé, ahogy szeretnénk volna. Nagyvárad és Temesvár népességének szaporodásával szemben mi meglehetősen szerényen állunk. De egyszerűen megváltozik ez a lesújtó arány, ha figyelembe vesszük, hogy

az itt kereső lakosság, a tisztviselőnek, vasuti, hivatali alkalmazottaknak, munkásságnak számottevő része Ujaradra, Zsigmondházára, Ujmiklaká-

ra, Miklakára, sőt Kísszentmiklósrá költözködött.

Arad egy része a szomszédos községekben él, tulajdonképpen aradinak érzi magát, pénzért, kultúráért, betegápolásért ide jár, de máshol költ és máshol adózik. Így szaporodik Arad lakossága a szomszédok számára, de az idők folyamán így érlelte meg a régi gondolatot, hogy ezek a szomszédok, akik különben is Arad fénykörétől kapták az élethez való sugarokat és nagy anyagi fellendülésük erőforrását, Aradhoz csatoltassanak. Az ujaradi hid nagy mértékben hozzájárult ennek a helyzetnek megteremtéséhez s ha most majd a villamos vasut forgalma is megindulna, igazán a vérátültetés receptje szerint növelnők ezeket a községeket a mi testünk kárára.

Éppen ezért helyes dolog volt a tervet a községek idecsatolásával egybekötni. Természetesen azonban nemcsak minékünk van szavunk ehhez az ügyhöz, hanem a másik két érdekeltnek is s bizonyára érdekes tudni, hogy mit szól a dologhoz Ujarad és mit Zsigmondháza. Hát tessék.

Ujarad, a büszke.)

Először az ujaradi közhangulatot tapogattuk ki. Egészen könnyen ment, mert Ujarad tul van azon, hogy taktikázzék és kerteljen. Ujarad spanyol büszkeséggel kezeli Aradot és keményen a szemébe mondja a véleményét. Soha sem lehetett erre a jómódu, dolgozó, de igazán nem hiába dolgozó község lakosságára ráfogni, hogy a várost respektálná. Most azonban, a mióta a háboru a földből élő népet mindenkinek a feje tetejére dobta, Ujarad soha sem remélt meggazdagodás létráján mászik felülé. Igazán csoda, hogy el nem törük ez a létra, amikor ott

a Maroson túl mindenki fenn van rajta. Tessék most már Ujarad előtt csábitó színben feltüntetni ezt a csatolást és bebizonyítani neki, hogy Aradhoz tartozni milyen jó.

— Bizony kérem — mondta Margitai Károly főjegyző, akit megkérdeztünk — *a lakosság tudni sem akarróla.* Virágzó község, járásli székhely, négy éve épült a szép járásli székház, megélünk úgy, ahogy vagyunk. Ez a közfelfogás és senkinek sincs kedve a beolvasásra.

— A pozitív okokat kérjük.

— Mindenekelőtt s ez a legfőbb ok, a község nem akarja elveszíteni az önállóságát. A további okok anyagiak. A pótdó ma itt, a háborus viszonyok között is, csak negyven százalék, Aradon majdnem száz. A hozzácsatolás révén súlyos házbéradóhoz jutunk. Azután a telekértékadó s mindezekben tultenne a fogyasztási adó növekedése.

— No és az előnyök: a közrendészet, a betegápolás?

— A közrendészetünkkel megvagyunk, a betegeket befogadja az aradi kórház.

— És a tervezett villamos?

— Ez éppen olyan előnyös lesz Aradnak, mint nekünk, tehát semmi ok sincsen arra, hogy a hozzácsatoláshoz kössék. Ha Ujarad könnyebben szállít, jobban el lesz látva az aradi piac és olcsóbb lesz az áru. Most a kosarakat külön bérelt kocsikon vitetik át az asszonyok, ami sok pénzbe került. A háboru óta, hogy a nők munkája megszorodott, jórészt megszűnt a régi szokás: a kosarak fejen való hordása. Az asszonyok fáradtak, erre már nem jut az erejük. A villamos természetesen teherforgalommal egybekötvé, nagyszerű dolog lenne...

— Tehát akkor? ...

— Tehát nagyon örülnék neki. De ha ezért Aradhoz kellene csatlakozni, inkább nem kell.

Margitai főjegyző ur sietve hozzátette:

— Ezt nem a magam nevében mondtam.

A női szépség a háboruban.

(Beszélgetés dr. Jutassy József tanárral.)

Négy évvel ezelőtt, amikor fellángolt a poklok tüze, mikor a határokon megszólaltak a réztorku szörnyetegek és harcba keveredett egymással az egész világ, azt hittük, hogy hölgyeink nem fognak olyan nagy gondot fordítani a kozmetikára és szépségápolásra, mint tették ezt boldog békeidőben. Valójuk be: csalódtunk. A nők hiúsága, öngondozása nemhogy csökkent volna, de határozottan emelkedett. A háboru okozta sok kellemetlenség, folytonos lemondás megtanította az embereket az életszeretetre és a nőkből még fokozottabb mértékben váltotta ki a testi kultúra iránti ragaszkodást. Akinek csak módjában van, jó szappant, pompás pudert, illatos kenőcsöt, lágy cremet és más ilyen kozmetikai szereket használ. Belátták a hölgyek, hogy diszkrét szépségápolásra szükség van, hogy nem szégyen a természet esetleges hibáit orvosi segítséggel eltüntetni, az arcot helyesen ápolni, a bőrpórusokat dietikus módon kezelni és általában exteriőrjükre több gondot fordítani.

A nyugati metropolisokban, a művelt európai államokban a nők már régebben felismerték a kozmetikai szereket elmaradhatatlan fontosságát és ezen a téren pazar luxust fejtettek ki. Különösen előjártak ebben a franciák. A párisi mindent, a graciózus grisétt épen úgy tudatában volt már régen az arctej, boraxgyöngy és a különféle cremek és szappanok fontosságának, mint a marquise. Unnen kered, hogy Franciaországban keletkeztek a legnagyobb illatszergyárak és kozmetikai intézetek, melyek elárasztották áruikkal egész Európát, de főleg Magyarországot és a Balkánt. A nagy külföldi import aztán természetesen oda vezetett, hogy hölgyeink alig vettek tudomást a mi kiváló gyógyászainkról és koz-

metikusainkról, mert szinte beszuggerálták önmaguknak, hogy egy kozmetikai szer csak akkor lehet jó, ha az francia eredetű és így mintegy ösztönszerűleg ezeket favorizálták. Jött azonban a háboru, a külföldi szerek beszerzése mind nehezebbé vált, míg végül teljesen elmaradt, ennek a háboru által teremtett helyzet folytán később ugyan, de mindjobban szóhoz jutottak a mi gyógyászaink is, elsősorban dr. Jutassy József tanár, aki egy igazi tudós szorgalmával és hámulatosszívóságával Magyarországon egy olyan kozmetikai gyógyintézetet teremtett, amelyről bátran mondhatjuk, hogy vetekezik bármelyik híres párisi intézettel.

Dr. Jutassy professzor nem verte a reklám nagy dobját, nem kereskedői szellemben dolgozott, hanem a tudós önbizalmával éveken át fáradozott laboratóriumában, míg a külföldi cégek nagy hangerővel kínálták kétes értékű áruikat, addig Jutassy tudományos alapon kutatott, szereit összeállításánál mindig az a szempont vezette, hogy azok nemcsak hatásban legyenek utolérhetően, hanem különös figyelmet fordított az egészségi szempontokra és e munka eredményeként olyan tökéletes szépségápoló szereket hozott forgalomba, amelyekre ma minden intelligens nőnek szüksége van. A jó tanár a kozmetika terén ezelőtt is vezető helyen állott, akik szereit használták, a legnagyobb elismeréssel beszéltek róla, nagy és diadalmas azonban az utolsó két év alatt lett, midőn a hölgyek szélesebb körei kezdték gyártásait megismerni és ma elmondhatja magáról, hogy nagyszerű találmányaival mindenkit meggyőzött.

Lapunk budapesti munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni a ma már általánosan ismert és nagy népszerűségnek örvendő dr. Jutassy József tanárral, aki a kozmetikai szereket kelendőségéről a háboruban igen érdekesen nyilatkozott.

— Sohasem sem mertem volna gondolni

— mondotta Jutassy professzor — hogy a kozmetika így fellendüljön, mint a háboruban fellendült. Hölgyeink nagy ambícióval láttak hozzá az elmulasztott pótlására és minden alkalmat megragadtak, hogy szépségüket gondozzák. Felhagytak álszemérmes viselkedésükkel és bátran fordulnak orvoshoz, hogy ajánljon nekik valami szert szeplőnek, májfoltoknak eltüntetésére, írjon receptet mitesserek ellen, ajánljon jó pudert, szappant, stb. Ez a civilizáció csálhatatlan jele. A kozmetikai ipar fellendülése pedig a konkurencia folytán épen örövendetes.

— A professzor ur intézete sokat szállít? — kérdeztük.

— Megvallom, a háboruban horribilis eredményeket értem el, szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy szereim ma már ország-szerte egyformán kelendők és ismertek. Háboru előtt sokat kellett küzdeni a külföldi árukkal, de most már a közönség meggyőződött róla, hogy szereim jók és a szó szoros értelmében elárasztanak megrendelésekkel.

— Munkacso hiány miatt nincsenek komplikációk?

— Ugy segitettem a dolgon, hogy decentralizáltam az árusítást. Szombathely, Pécs, Győr, Debrecen, Nagyváradon és Szegeden főárusító helyeim vannak, most pedig Aradon, az önök élénk, szép városában szándékozom ilyen létesíteni és épen tárgyalásokat folytatok ebben az ügyben Hánzu Nestor ottani droguistával, akivel valószínűleg meg fogok állapodni és így rövidesen meg fog indulni ott is a közvetlen árusítás.

Jutassy tanár szaknyilatkozata fényes bizonyítéka annak, hogy hölgyeink végre rájöttek arra az igazságra, hogy nem mindig az a jó, ami külföldi, jót produkálni tudunk mi is, csak egy kis bizalomra van szükségünk.

Amit beszéltem, a közfelfogás tolmácsolása volt. Egyébként egy-két héten belül a képviselő testület állást foglal az aradi átírat dolgában.

Hogy milyen lesz ez az állásfoglalás, nem tartottuk szükségesnek megkérdezni ezeket a jegyző urtól. Lehet, hogy valamivel finomabban fogják megmondani, mint a templom előtt a burgonyát drágító svábasszonyok, akiket — legyünk teljesen ismerősök a közhangulattal — megkérdeztünk.

— Maradjanak a fenében az aradiak — volt a válasz — és örüljenek, hogy enni kapnak tőlünk.

Ugy mondta, hogy enni, de láttam, úgy gondolja: falni.

(Zsigmondháza hajlamosabb.)

Következett a közelebbi szomszéd: Zsigmondháza, amelynek egyenesen a szive kamarájába vezet a vashíd. A község Aradmegyéhez tartozik s így kevésbé körülményes az idecsatolási eljárás. Sőt Zsigmondházának egy része majdnem Arad: a hozzátartozó Nagybuszák pusztja, ez az ezerkétszáz katasztrális holdnyi terület a Maroson innen, ahova könnyen átlátnak a zsigmondháziak, de ha oda akarnak jutni, előbb át kell jönniök Aradra. Ez a Nagybuszák különben a szó minden jellemző értelmében gyarmata Zsigmondházának. A vizen tuli területéből és annak benszüllötteiből fedezi közterheinek hatvan százalékát. Így még a misztikus India sem tejel Angliának, mint ez a kedves Nagybuszák.

A csatolva lenni és nem lenni kérdésében ehhez mért szerepe is van a pusztának, amint mindjárt meghalljuk Onya Aurél községi jegyző felvilágosításából.

— Az Aradhoz való csatolás kérdése a lakosság között — magyarázta — nem mondhatnám, hogy valami örömteljes fogadtatásra talál. Már volt erről szó s akkor az adóterhek miatt elleneztek az egyesülést. A pótdónk elég magas: nyolcvanhárom százalék, de Aradon még több. A fogyasztási adó terén azonban annál nagyobb lesz a különbség, azután az ingatlan átírási illeték is figyelembe veendő, no és az ujonnan életbe lépő telekértékadó. Mindezek miatt ellenzik, de azért . . .

Végre egy „de azért”. Most már jobb reménységgel faggattam a jegyzőt, aki — úgy láttam — amikor ujaradi kollégájának mintája szerint a közhangulatot tolmácsolja, nem kénytelen akkor a tej-, sárgarépa- és dinnyegőgöt szelldítve elém tálni. No de mit hoz ez a „de azért”, mit enged a reménységből Aradnak, erre voltunk kíváncsiak.

— De azért, azt hiszem, nem zárkoznék el a képviselőtestület, ha nemcsak a villamos vasut volna az egyetlen csábító ellenérték, hanem, ha a község kövezetét, vízvezetékét és csatornát is kapna. Ha város lesz Zsigmondháza, hát legyen város.

Egészen okos beszéd, amely a megoldás utját meg is mutatja.

A jegyző kijelentésének bizonyára meg is van a fedezete a lakosság intelligensebb részénél, amely különben ugyis szinte aradinak számít. A kis községnek a háboru előtti 1180 főnyi lakossága az aradi bevándorlókból, akik nagyobbára tisztviselők, közalkalmazottak és munkások, megduplázódott az utóbbi évek alatt. A városi kulturát bizonyára nem a millimárik szevillai büszkeségével nézik le.

(A megtért kivándorlók.)

Amerikából is sok megbánás szállt már ránk s a Maros vízének a tulsó partja sem bizonyult olyan nagyszerűnek, amint ezt az ottani világ ígérte. Nekiszegeztük a kérdést egy

tisztviselőnek, aki hivatalából Zsigmondházára jár ebédelni és aludni.

Mi, akik átvonultunk, nem ijedünk meg a csatlakozástól. A csalódások megedzettek, de különben is csak jót várunk tőle. A háboruban a városi ember ellátása jobb és rendszeresebb. A piac pedig, amely hajdan úgy csábított, Ujaradon drágább, mint Aradon. Köszönhetjük pedig ezt az aradi közönségnek, amely tömegestől siet át a keddi napokon vásárolni és möbön megvesz mindent. Az ujaradiaknak pedig van eszük, hogy ezt kihasználják. Igaz, mindenfélét árulnak, ami az aradi piacon nem kapható, de a maximális árakhoz nem ragaszkodnak. Az ellenőrzés nem olyan szigorú és a svábasszonyok kiszedik a szemét is a vevőnek. Mi, a szerényebb viszonyok között élő emberek azután csak statisztálhatunk a híres ujaradi piacon. A lakosság idetódulása miatt azután a lakásviszonyok is lehetlenebbé váltak, s csupán a jövő képében kereshetünk vigasztalást, ha elnézzük azokat a parcellákat, amelyek a híd-tól egészen a Gleichenberg néven ismert vendéglőig terjednek a Maros partján. Egész új városrész lesz itt, de egyelőre nem lehet építkezni. A jövő minden ígreténél többet érne ma egy kiló kockacukor. Csatloljanak minket, ahogy akarnak, de mindjárt.

A villamos vasut, a kövezet, vízvezeték és csatorna mellett ime még egy csábító eszköz: a kockacukor. Sirva fakadjunk, nevéssünk? A probléma olyan nehéz, hogy a feltörése helyett Zádor Imrének. Arad város gépüzemigazgatójának adtunk fel egy másik problémát:

— Mi történik az ujaradi villamossal, ha a két községet nem lehet csatolni?

— Akkor is megcsináljuk.

Kockacukor hiányában egyelőre ezt a reménységet ropogtatjuk. Elég édes.

Losonczy Zoltán.

MUVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: Délután: *Sztambul rózsája*. Este: *Sárga illom Gombaszögi Frida* fellépésével.

Hétfő: *Grün Sári* és *Kurzer Bözsi* fellépte a *Dolovai nábobban*.

Kedd: *Padlásszoba*.

Szerda: *Elvált asszony*.

Csütörtök: *Bob herceg*.

Péntek: *Vágó Béla*, a Magyar színház művészének fellépésével *Párisi rongyszedő*.

Szombat: *Párisi rongyszedő*.

* Felfüggesztették a mozcenzurát. A belügyminiszter tudvalevőleg elrendelte, hogy július hó elsejétől kezdődőleg csak olyan képek kerülhetnek a mozgósínházakban vetítésre, amelyek előzőleg cenzurán átestek. A miniszter most arról értesítette a várost, hogy ezt a tilalmat felfüggesztette, illetőleg az életbeléptetését szeptember elsejéig elhalasztotta. A tanács mai ülésén ezt tudomásul vette. Ugyancsak tudomásul vette azt is, hogy az Uránia mozgósínház tatarozási munkák miatt július 15-től augusztus elsejéig zárva lesz.

* „Egy nap Aradon.” A pécskai bíró aradi élményeit mutatja be az „Egy nap Aradon” című nagyszabású revü, amelynek július 9-én lesz a bemutatója a Modern Kabaréban. Város szerte izgalmas érdeklődéssel tekintenek a keddi premier elé, amelyre jegyek máris csak korlátozott számban kaphatók. Az érdekes színdarab a következő képekből áll: A pécskai bi-

ró Aradra utazik. Az aradi kisvasuton. Cigarettakiosztás Aradon. A pécskai bíró a kabaréban. A strandfürdő a Marosnál. Nagy muri Löwy Nácínál. A rendőrségen. Otthon Pécskán. A darabban negyven szereplő vesz részt. A kacagtató, érdekes képekhez stilszerű, új dizsleteket festettek. Holnap vasárnap utoljára megy a nagyszerű fehér műsor. Hétfőn pikáns-est új műsorral.

* A színházi iroda hírei. *Padlásszoba*, *Elvált asszony* és *Bob herceg*, ez a három kedves zenéjü operette egymásutáni három napon kerül színre a jövő héten. Kedden *Padlásszoba*, szerdán *Elvált asszony* és csütörtökön *Bob herceg*, az operettekben az egész személyzet el van foglalva. — *Vágó Béla*, a budapesti Magyar Színház művésze pénteken és szombator lép fel a Párisi rongyszedő életkép újdonságban.

Visszaszorította az olaszok a Piavénél (Véres közelharcok.)

Budapest, július 6. (Hivatalos.) A főhadiszűlés jelenté:

A Piave torkolatánál a harcok tegnap tovább tartottak. Ottani állásunk déli szárnyán az olaszok visszaszorítottak bennünket. A Piave főága felé, veneziai hegyi arcvonalon tegnap a harci tevékenység kölcsönös tüzéségi tüzelésre szorított. Ma reggel az olaszok a Solarolo területen és Asiagónál újabb heves előretöréseket kíséreltek meg, melyeket mindenütt visszavertünk. — *A nézárkar főnöke*.

Párisból jelentik: A legfelsőbb haditanács most tartotta hetedik ülését, amelyen őszinte szerencse kívánatait fejezte ki az olasz hadseregnek és népnek az osztrák-magyar hadsereg felett aratott emlékezetes győzelme alkalmával. A haditanács azt tartja, hogy a győzelem kritikus fordulata a háborunak és értékes támogatása az entente-nek a végső győzelem kivívásához. Clemenceau és Orlandó mondottak beszédet, amelyben a szövetségesek köszönetét fejezték ki azokért a szolgálatokért, amelyeket a nagy angol gyarmatok csapatai tettek.

Bécsből jelentik: A Piave s a Brenta között be nem fejezett offenzívánk folytán feléledt olasz harci kedv veszteségekre tekintet nélkül igyekszik valamelyes területet visszahódítani. Legmakacsabbul támad az ellenség a Monte Solarnolo szakasz ellen.

Rövid pergőtüz után egyik dandár a másik után rohamozza állásainkat. Ilyen szívós és emberpazarló módon halottaikkal borított szűk területen lépésről-lépésre előrevitték vonalukat egészen árkaikig. A gráci és krakói tüzerdandár utcai rendkívül súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek, ezt az árkokból és a megfigyelő helyekről szabad szemmel is megállapíthattuk. Az olaszok oldalazó tüzelésünkben sebesültjeiket sem szállíthatták el.

Későn délután az árkaikig előrevitt olasz rohamosok pok hangos kiáltással megrohanták állásainkat.

Közelharc fejlődött ki, amelyben az ellenséget szuronnal és kézibombával szétszörták vitéz zászlóaljaink; az olaszok egy része megszaladt de visszavonulásuk útját égi zivatarként kísérték a gráciak srappelljei. Akik tovább harcoltak, azoknak legnagyobb részét leterítették.

Kiválóan verekedtek sziléziai és honvéd zászlóaljok és a közelharcban újból kitüntette magát a híres 4. számú bosnyák-hercegovinai gyalogezred.

Oroszország leendő cárnője.

(Mihály nagyherceg felesége.)

Mihály nagy herceg szökése Perm-ből a szovjetet arra indította, hogy a nagy herceg feleségét, Brassow grófnőt, ki gyermekével gatsivóban él, a szökésben való segédkezés miatt elfogassa és vád alá helyezze.

Brassow grófnőt, Mihály nagy herceg nejét elfogatása nem érte váratlanul.

A nagyherceg elszakítása családjától egyike volt a szovjet azon intézkedésének, amelyeknek semmi különösebb értelme nincs. Ép ilyen volt ez év januárjában Permbe való átvitele. Egész addig Romanov Mihály Gatsinában, az anyacárnő nyári kastélyában élt és a gazdag magánzók rendszeres életét élte. A nagyherceg sorsában nincs semmi különösebb új. A grófnővel való összeköttetése miatt ítéltek el, még idősebb bátyjának uralkodása alatt. Mint a testőr kurossivok parancsnoka — amely állás eddig a trónörökösnek volt fenntartva — egyik tisztjének feleségét megszerette és morgantikus házasságot kötött vele. Wulfert kapitány, a grófnő volt férje nem sokat panaszkodott s nem sokat kesergett felesége hűtlenségén, hamar megvigasztalta a moszkvai nagy színház egyik csinos kardalos hölgye. A grófnő atyja, az ismert moszkvai ítélt bíró, második urától, talán polgárgőzökből vagy talán azért, mert látta ennek a házasságnak szerencsétlen kimenetelét, mindenáron elakarta szakítani. Az atya aggodalmi azonban alaptalnak voltak, a házasság boldog, népszerű polgári frigy volt, melyet két gyermek még szorosabbá tett. Szombaton és vasárnap a nagyherceg, kit időközben egy arconalbeli ezredhez helyeztek át Kurskba, a két napot családjának körében töltötte el. Petrowski-Parkbéli családias ott-honnan meghitt kis társaságot gyűjtött maga köré. Ezekre a napokra csak köllemesen lehet visszaemlékezni. A házasszony, típusa az akadémikus képzettségű orosz nőnek, a nagyherceg, ki szerette egy kicsit az udvarnál megszokott ceremóniát ott-hon is meghonosítani. Életvidám és szeretneimlő házigazda volt. Sokat és jól zenéltek s mind ketten föllelmeskedtek a megszokott dillettantizmuson. Feredéi és hamisatánjan orosz volt, hogy ezeknek az esték és a háznak legintimebb barátja, az első feleség Anna Wassilewnas Kyugu koncertmester felesége volt. Politikusok és írók is megfordultak a háznál. Volt olyan idő, mikor Moszkva összes vezető politikusi, kiket a grófnő atyja házából ismert, vendége volt szalonjának. A nagyherceg maga nem politizált egész Rasputin botrányáig. Akkor a nagyhercegek egyetemeslegesen akartak fellépni a cár kezéltje ellen s a vezetésével Mihályt bízták meg. Pozíciója akkor rosszabbodott, mert őcse, a háboru kitörésekor művésziiesen tudta érvényesíteni a Romanovok érdekeit a cár előtt. E közben azonban sikerült keresztül vinni, hogy feleségét, ki állandóan a fronton tartózkodott a nagyherceggel Brassow grófnői rangra emelték. Mikor az engedélyt megkapta, hogy nejével érintkezessen, Permbe megbetegedett és nem volt annyi ereje ahhoz, hogy a szovjetnél keresztül vigye az engedélyt. A permi szovjet nem volt olyan humánus, mint a pétervári, nem engedte meg egyszer sem a permi utat és elrendelte azonnali házifogságát. Csak egy rövidke beszélgetést engedtek meg nekik egyszer. A grófnő elfogatása megerősít abban a feltevésben, hogy a menekülés, melynek tervét előre elkészítették, valóban sikerült is.

Az első légi-pósta Aradnak.

(Amiben a monarchia megelőzte a világot. — A légi-pósta jövője.)

B. K. Wien, július 6.

— Az Aradi Közlöny eredeti tudósítása. —

A háboru kellős közepén, amidőn a repülőgép legnehezebb kötelességét teljesíti, megértük végre, hogy eredeti célját is szolgálja. A bécsi-kei légijáratok után a monarchia fővárosai között helyreállították a légi összeköttetést. Korszakalkotó jelenléte minden kétségen felül áll: ma még csak a postát szolgálja, de egykoron átveszi az autók szerepét. Az első lépés az általános légi forgalomhoz megtörtént.

A budapesti lelkes és ünnepélyes fogadtatáshoz méltó volt a bécsi is. A hadügyminisztérium, léghajós-osztag és más parancsnokságok tisztjei, valamint a kereskedelemügyi minisztérium, a bécsi és a magyar sajtó képviselői várták az asperni repülőtéren az első magyar légi postát. Huszonnyolc perces késéssel földet is ért a történelmi repülőgép, melynek utideje rendes körülmények között alig lesz több, egy jó óránál.

A postafőigazgató meleg beszéde után a repülőgép vezetője átadta az első posta-csomagot. Két fiatal ember tette meg ezt a nevezetes utat. Raft kapitány és Varga főhadnagy.

Ott állanak a gép mellett, arcauk pirosra marva a hideg szél-től és az izgalom lázától, karakterisztikus mezükkben, boldogan mosolyogva és fogadva az üdvözléseket.

Raft kapitány volt szives az Aradi Közlöny számára utjáról a következőket elmondani:

— Amilyen szivesek voltak azok a szavak, amelyekkel Budapestről is utrabocsátottak bennünket, olyannyira kedvezőtlenül alakult a szelles, esős időjárás. Így kénytelenek voltunk a kitűzött utiránytól, az egyenes légvonaltól, kissé eltérni és ez okozta a pár percnél késedelmet. A Bécs—Budapest közti minapi próbarepülésen, melyet ugyaneze ma gépen végeztem, 1 óra 35 percre volt szükségem az ut megtételéhez. Az utat vissza Pestre Varga főhadnagy ur teszi meg, mint pilóta.

Kedvesek és egyszerűek ezek a repülőtiszték, szerényen fogadják a tény, hogy ők a nap

hősei. Mellükön ott ragyog majdnem valamennyi kitüntetés, ami csak érhetett őket, de most az aktualitás is kegyébe vette őket.

A pénteken reggel Bécsből Budapestnek, Kievnék utrakelt repülőgéppel a légijáratok rendszeressé váltak.

Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának alkalma volt a helyszínen egy magasabbrangu szakértővel a légijáratok jövőjéről beszélgetni. A beszélgetés lényege ez volt:

— A monarchia a postai légi-járatok behozatalában megelőzte az egész világot. Annvi bizonyos, hogy a példát követni fogják a külföld többi államai is. A légi forgalom jövője a biztató ígéretek közé tartozik és talán nincs messze az az időpont, amikor a levelek helyére emberek kerülnek és így a repülőgép, miként a léghajó rendes és köznapi, közlekedési eszközzé fejlődik ki. Technikaileg ennek a tervnek semmi sem áll utjában, jelentőségét pedig főleg időmegtakarításban, gyorsaság tekintetében, főleg hangszulyozni. Hiszen ma már 2000 kilogramot is meghaladó teherrel is közlekedhetnek bizonyos típusu nagy repülőgépek és sebesség tekintetében nem kell majd több idő egy óránál például Bécs és Budapest között. Ha ezek a személyszállító légi járatok a béke eljövatalével létre jönnek, ugy kétségtelen az is, hogy magánvállalkozások veszik kezükbe az ügyet és fekteti be millióikat a levegőbe.

Tudvalevőleg a légi postajáratok körletébe, mint transio-állomások, egész sor magyar vidéki város is beleesik és illetékes helyen foglalkoznak azzal a tervvel, hogy ezeket a légi járatokat az egész országra kiterjessék.

Egyelőre örömmel tölthet el minden szívet, hogy messzi vidékekről légi üzenet száll a magyar vidékek nagyobb városaiba, ezzel is szorosabban bekapcsolván őket a nagy világ óriási szervébe. A hatás csak jó és előnyös lehet.

Az Aradi Közlöny olvasói légi postával kapják ezeket a sorokat, a nagy idők nem utolsó dokumentumaként.

— jait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

BÉCSI KURIR
Tudósító iroda és táv. ügyintézés
Wien, III, Uchatiusgasse 6
Telefon: Interurban (Stoffe VIII 2240 VIII 1770)

FLUGPOST
2 50 K 2 50

AZ
Aradi Közlöny
tek. szerkesztőségének
ARAD
Mit Fliegerpost
P. H.
325

EGYESÜLET.

(*) Az Aradvidéki Méhészegyesület folyó évi július hó 7-én, vasárnap délután 3 órakor az Újtelepi fiúiskolában (Nagyvárad-ut) rendszeres havi értekezletet tart, amelyre az egyesület összes tagjait ezennel meghívja az elnökség.

(*) Meghívó. A „Dr. Rosenberg Sándor jótékony célú egyesület” ma vasárnap, július 7-én délelőtt 11 órakor, a hitközség gyűléstermében rendszeres évi közgyűlést tart, melyre t. tag-

SPORT.

Főv. T. K. — ATE. A másodosztályú bajnokság ezidő harmadik helyezetteje, a Fővárosi Testedzők Köre nagy játékerőt képviselő csapata ellen fog vasárnap délután játszani az Aradi Torna Egyesület csapata. Előzőleg az AMTE második csapata ellen tartja reváns mérkőzését az ATE második csapat. A nagy mérkőzés az ATE óvár-téri sporttelepén vasárnap délután 5 órakor kezdődik.

HIREK.

Tízezer méter posztó Bécs ajándéka Budapestnek.

(A XII. hadtest katonái átengedték lisztjüket a fővárosnak.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Weiskirchner Rudolf bécsi polgármester tegnap este fél tíz órakor a bécsi hajóval Budapestre érkezett. A főváros tanácsa a Hungária-szállóban a második emeleten a 215. és 230. számú Dunára nyíló szobákat rezerváltatta számára. A bécsi polgármester azonban nem élt a főváros vendégszeretével, hanem az egész éjszakát a bécsi hajón, kajútjében töltötte. Ma reggel fél nyolc órakor a dunaparti korszón felérás reggeli sétát tett és utána a Hungária-szálló szalonjában reggelizett.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Weiskirchner Richárd Bécs város polgármestere megjelent a városházán Bródy Tivadar polgármesternél és megköszönte, hogy Budapest lakossága saját kenyéradagjával segítette Bécs polgárságán. Arra kérte a polgármestert, hogy tolmácsolja Bécs köszönetét a budapestieknek. Hálából tízezer méter szövetet enged át méltányos áron a magyar fővárosnak.

— Saját készleteink is csekélyek — mondotta és sajnos többet nem adhatok. Remélem, hogy ez a kölcsönös segítség egy fokozódó segítő akciónak a bevezetője. A bécsi polgármester ezután a két fővárost érdeklő aktuális háborús kérdésekről tárgyalt budapesti kollégájával, majd pedig felkereste az alpolgármestereket. Windischgrätz Lajos herceg közlélmzési miniszter látta ebédre a két polgármestert. Weiskirchner a délután folyamán meglátogatta azokat a fővárosi intézményeket, amelyek nem ismert és délután hat órakor vissza utazott Bécsbe.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A főváros vezetősége ma a következő értesítést tette közzé:

Stöger-Steiner hadügyminiszter ma táviratilag arról értesítette Bárczy István főpolgármestert, hogy a tizenkettedik hadtest összes katonái adományképen felajánlották Budapestnek kenyérlisztet és szarvasmarákat, mely élelmiszer cikkekről mint napi adagjukról, lemondottak. Ugyanez a hadtest Bécsnek is ezt juttatja. A szállítmány utban van és pontos megérkezéséről a katonai hatóság gondoskodik.

— A minoriták nagygyűlése. Amint megírtuk már, a magyarországi minoritarend július 9-től kezdődőleg tartja a miskolci rendházban káptalani nagygyűlését. A gyűlésen, mely előreláthatólag három napig fog tartani, az aradi rendházból Lakatos Ottó dr. rendfőnökön kívül résztvesznek: Monay Ferenc dr. házfőnök, Novák Adorján és Peska Ignác kormánytanácsosok, Brogyáni Kázmér kerületi ór és Novák Mihály rendfőnöki titkár, aki a gyűlésen a jegyzői tiszteletet fogja betölteni. A rendház tagjainak képviselőiben Koppán Miklós főreáliskolai hittanár fog a gyűlésen megjelenni.

— Jubiláló csanádegyházmegyei lelkészek. A csanádi egyházmegye papjai közül az idén bárman aranymisét tartanak, tizenegyen pedig felszentelésük 25. évfordulóját ünneplik. Az aranymisések az idén Frank János őthalmi esperesplébános, Krinitzky Ferenc oravicabányai főesperesplébános és Németh Sándor tb. kanonok, nyug. battonyai plébános, néli Németh püspök öccse, aki most Temesvárot tartózkodik. Ma tartották ezüstmiséjüket: Brunner Jakab párdányi plébános, Ferch Mátyas tb. kanonok, temesvár-belvárosi plébános, Karl József szentszéki tanácsos újszentannai plébános, Kasza Lajos magyarpadéi plébános, Kristócsák Ferenc óbesenyői esperesplébános, Schipper János almáskamari plébános, Szolingen Antal nagytszegi plébános, Walaskiewicz Rezső buziasfürdői plébános. Augusztus 12-én üli felszentelésének huszonötödik évfordulóját: Pacha Ágost prépost-kanonok, egyházmegyei irodaigazgató és Pucki Péter temeskenézi plébános.

— Minisztertanács és bécsi tanácskozás. Budapestről telefonálja tudósítónk: Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével ma minisztertanács volt, amelyen a király személye körüli miniszter kivételével, valamennyi miniszter részt vett. A miniszterelnök délután három órakor Bécsbe utazott. Holnap Burián István külügyminiszterrel tanácskozik külügyi kérdésekről.

— Nem voltak béke tárgyalások Svájcban. Bécsből jelentik: A „Berliner Intelligenz Blatt” is a legutóbbi napokban elterjedt ama híresztelésekről, amelyek szerint a központi hatalmak és Anglia nagy állású politikusai Svájcban béke tárgyalásokat folytattak. Ebből csak annyi igaz, írja a lap, hogy kis tőzsdéi manőverek voltak. Állítólag Freiburgban szintén volt találkozás.

(Repülő riport.)

Megérkezett Aradra az első légi posta. Nekünk jött az Aradi Közlönynek. A legmodernebb postai forgalom első hírére megbízást adunk egyik bécsi tudósítónknak, hogy híreinek továbbítása céljából vegye igénybe a repülő postát. Az első nap, amikor a gép magával hozta a Magyarországra szóló kis csomagot, a levelek között ott pihent az Aradi Közlöny levele is, mint egyike a legelsőeknek, melyet a merész emberi vágyak gépe: a repülőgép hozott magával. A levél egy napi késéssel érkezett le Aradra. A budapesti leveleket, mint a fővárosi lapok megírták, valami zavar folytán csak több órai késéssel kézbesítették, a mi levelünket pedig, mint a legelső vidékre szóló levelet, tévedésből nem küldték ki a délutáni gyorsvonathoz. Érdekességéből azonban ez a kis késedelem nem von le semmit. Az Aradi Közlöny egyik munkatársa a gyorsvonatnál várta ma a levél megérkezését és tanuja volt annak az izgalmas érdeklődésnek, melyet az álomási posta tisztviselői tanúsítottak az első légi levéllel szemben. Lázás sietéssel bontották fel a postaszákokat s amikor előbukkant a szokatlan bélvegű levél, egy percére félbeszakadt a munka a nagy teremben, mindenki látni óhajtott a levelet, a légi-posta első fecskéjét Aradon. Lapunk más helyén bemutatjuk az érdekes borítóknak lehetőleg hü képét, magát az eredetit pedig reggel közszemlére tesszük a Klein-féle könyvkereskedés kirakatába.

— A messzehordó ágyuk áldozatai Párisban. Bécsből jelentik: A lyoni „Progress” azt írja, hogy repülőknél és a messzehordó ágyuknak ez év elejétől eddig ötszáz hetven ember esett áldozatul Párisban. Száznegyven egy meghalt, négyszáz harminckettő megsebesült.

— Hadifoglyaink a csehekkel harcolnak. Bécsből jelentik: A Telegraphen Kompagnie stockholmi jelentése szerint nyugat Szibériában a cseh légiókkal osztrák-magyar csapatok felvették a harcot. Nekik köszönhető, hogy a cseh légiók működési területet nem tudták ki terjeszteni, mert több helyen visszaverték őket.

— Felmentett tiszték előléptetése. A Külügy-Hadügy mai száma honvédelmi miniszteri rendeletet közöl, amely a felmentett tiszték kinevezését szabályozza. Azok, akik a háborúban szolgálatot nem teljesítettek, kinevezésre nem terjeszthetők fel. Akik eddig fel voltak mentve és most bevonultak az „A” csoportban főhadnagyként neveztetnek ki, ha nyolc hónapig hadnagyként, századosokká, ha legalább tizenkét hónapig főhadnagyként voltak. A „B” és „C” csoportbeliek főhadnagyként nevezhetők ha hat hónapig hadnagyként, századosokká, ha huszonnégy hónapig főhadnagyként voltak.

— Az Aradi és Aradvidéki Nevelő Munkások Szövetségének tagjait tisztelettel értesítjük. Hogy Szövetségünk folyó hó 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az aradi Kazinczy utcai polgári iskola rajztermében rendes havi ülést tart és kérjük miszerint ez ülésünkön az eddig megszokott szép számban megjelenni sziveskedjenek. Az ülésnek igen fontos tárgya: A szervezkedés részleteinek megbeszélése. Testvéri üdvözlettel Smidt János dr. szövetségi elnök, Ferch Ödön szövetségi titkár.

— Házasság. Gécs János m. kir. honvédszázados és árvai Török Lili e hó 8-án délután 6 órakor tartják esküvőjüket az aradi minoriták templomában.

— Kajszinbarack kapható. Értesitem a kereskedőket, hogy kajszinbarack érkezett, melyre az utalványok hétfőn reggel a közéleti mezési és közellátási vállalatnál kiválthatók. Egy kgr. ára a fogyasztók részére 2.80 fillér. A közlélmzési hivatal vezetője.

— Nagy parkünnepélyt rendez folyó hó 14-én a Baross-parkban a Nővédelmi Hivatal napközi otthona javára. A rendezőség fáradságátlanul buzgólkodik már hetek óta azon, hogy az ünnepélyt kedves és meglepő ötletekkel feledhetetlenné tegye a közönség számára.

— Mindenhol lesz cipő. Az oknélküli tolongások elkerülése végett, figyelmeztetjük a közönséget, hogy az összes kereskedők egyforma minőségű s egyforma áru cipőket kapnak, miéért is fölösleges egyik vagy másik kereskedőnél oknélkül tolongani. 10—14 napon belül az összes kereskedők megkapják a részükre kiutalt cipőmennyiséget és így mindenki megkapja cipőjét. Cipőhivatal.

— Kivégzés Szabadkán. Illetékes helyről közlik: Zsivanov Radine hatos honvéd pótzászlóaljbeli népfőlkelő hét izben hagyta el csapattestét hitszegőleg. Legutóbb a rögtönítelő bíraskodás kihirdetése után 1918. januári hó 11-én, mikor egy menetlakulathól szökött meg. Előzőleg is már hatszor szökött meg a menetből. Mind a két izben letartóztatás után került kézre. Hatszor a csendőrség, egyszer a katonai rendőrség fogta el. Megközeli-tőleg fél esztendő töltött szökésben. A hitszegő felett e hó 5-én ítélte a rögtönítelő bíróság és a halálos ítéletet rajta Szabadkán e hó 6-án a kivonult csapatok előtt végre is hajtották.

— A bécsi rendőrség is keresi a gyufacsalót. Bécsből jelentik: Fischer Móric gyufacsaló ügyében a bécsi rendőrség is lázasan kutat, azonban eddig nem sikerült nyomravezető utat találni. Az Alsterstrasse 26. számú házban, ahol Fischer Móric lakott, azt a felvilágosítást adták a házbeliek, hogy Fischer közéleti körülményei negyvenéves, barna ember, nyírott fekete körszakállal, szemüveggel. Nagyon szerényen élt és annak a családnak, a melynél lakott, azt mondta, hogy csak pár napig marad Bécsben, ő a prágai Wertheimstein-cég utazója és nagy üzlet lebonyolítására jött Bécsbe. Életmódja nem volt feltűnő, igen sűrűn kapott leveleket és ő maga is igen sok levelet küldött el. Körülbelül egy héttel ezelőtt utazott el és akkor azt mondta lakás adónőjének, hogy üzleteit kedvezően bonyolította le és rövidesen ismét visszajön. Elutazásánál semmi jel sem mutatott arra, hogy szökésben volna. A postahivatalban, ahol utóljára egy sürgönyt adott fel, azt mondta, hogy Karlsbadba utazik és megkérte a házbelieket, hogy leveleit Karlsbadba küldjék utána a Schützenhaus-szállóba. A bécsi rendőrség telefonon fordult a karlsbadi rendőrséghez, vajjon egy Fischer Móric nevezetű vagy a személyleíráshoz hasonló ember nem érkezett-e oda, de negatív választ kapott. Megállapították azt is, hogy Prágában Wertheimstein Izidor nevű cég nincs. A bécsi rendőrség továbbra is nagy apparátussal nyomoz Fischer Móric kézrekerítése ügyében és állandó érintkezést tart fenn ez ügyben a budapesti rendőrséggel.

— A buszaszükséglet bejelentése. Mintán a bejelentés elmulasztásából a városra azon veszély hármothatik, hogy jövő lisztkontingensünk kisebb lélekszám után aránytalanul kis mennyiségben fog megállapítani, úgy, hogy egy ellátatlannak lisztadagját a törvényesnél kisebbre leszünk kénytelenek megállapítani, újból felhívom mindazon nem termelőket, kik a múlt ülényben buzát vásároltak s így el voltak látva, hogy 1918. augusztus 15-től kezdődő ellátásra való igényüket a közös háztartásban élő családtagok (csalédek is) névszerinti felsorolással folyó évi július hó 8. napjának déli 12 órájáig a Kulturpalotában lévő liszt hivatalnak annál inkább jelentsék be, mert pótbejelentésnek helye nincsen és így azok, kik a bejelentést elmulasztották, hatósági liszt ellátásra nem tarthatnak igényt. Lőcs Rezső, a közlélmzési hivatal vezetője.

— **Kiüntetés.** A király *Seidner* Rudolfnak a 33. gy. e. zászlósának a koronás arany érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szallagján.

— **Rokkant és elesett 2-es honvédek családjainak segélyezése.** A m. kir. gyulai 2. honvéd gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka nagy agilitással rövid idő alatt tekintélyes összeget gyűjtött össze, hogy majdan pénzbeli segítségben részesítse a háboruban rokkanttá vált és elesett 2-es honvédeknek családait. A napról-napra fokozódó megéllhetési nehézségek arra indították a parancsnokságot hogy a legsürgősebb segítségre szorulókat a rendelkezésre álló összeghez mérten már most segélyben részesítse, az özvegyek és árvák nyomorán már most enyhítsen. Erre való tekintettel a pótzászlóalj parancsnokság elhatározta, hogy 15,000 koronát oszt ki, azonban a segélykérő kérvények oly nagy számban érkeztek be, hogy a parancsnokság nemes elhatározással 30,000 koronára emelte fel a kiosztandó összeget, melyet az aradi Ipar- és Népbank útján 100 család részére 200—500 koronás tételekben folyósított. A nemesen érző parancsnokság felismerte ama régi latin mondás igazságát, hogy *bis dat, tunc cito dat* s nem várva meg a segélyezés állami rendezését, tanubizonyosságát adta humánus érzésének. Értesülésünk szerint ugy az alap megteremtése, mint e mostani segélyezés *Ruff* Ferenc ezredes pótzászlóaljparancsnok, *Tabajdi* Iván százados közigazgatási parancsnok és *Elek* Lajos főhadnagy segédtsízt agilitásának az eredménye, akiket tevékenységükért és humánus gondolkozásukért minden dicséret megillet.

— **Hősök halála.** *Kronhaller* Ödön 69. gyalogezredbeli őrnagy, valamint *Galauner* kapitány, *Szabadi* és *Bagyunszky* zászlósok hősi halált haltak az olaszok ellen vívott harcokban. — *Bagyunszky* Sándor hadnagy a Montellon június 20-án hősi halált halt. Az elhunytban *Bagyunszky* János temesvári építőmester ki a háboru kezdete óta katonai szolgálatot teljesít, egyetlen fiát gyászolja. — *Keller* István, a cs. és kir. 69. gyalogezred zászlósa, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője a Montelloi harcokban hősi halált halt. Az elhunytban *Keller* Mór debreceni kereskedő fiát gyászolja. — *Nyulasi* István 17-ik honvéd gyalogezredbeli hadapródörmszter, *Nyulasi* Antal dinnyési állomásfőnök egyetlen fia, a Piave-nál súlyosan megsebesült és egy laibachi kórházban elhunyt. A laibachi temetőből, hol ideiglenesen elhantolták, hazaszállították Szekesfehervárra, ahol ma helyezik örök nyugalomra.

— **Öngyilkos beteg.** Ez év márciusában szűkött meg orosz fogságból *Tóth* Mihály s az egészségügyi zárlat leteltével szabadságot. Szabadságának ideje alatt az elmebaj tünetei mutatkoztak rajta és egy óvatlan pillanathban öngyilkosságot követett el. Bajonettével három súlyos sebet ejtett magán. Beszállították a *Fischer* Eliz kórházba, ahol állapota csakhamar javulni kezdett. Rögeszméje azonban, hogy ő Oroszországban gyilkolt és ezért őt üldözik, nem hagyta nyugodni, s többször hangoztatta, hogy életét eldobja magától. Egik este az ablakon vetette ki magát. Bokacsont és keresztcsonttörést szenvedett. Most élet és halál között lebeg.

— **Uj burgonya érkezett.** Értesítem a közönséget, hogy új burgonya érkezett, melyre az utalványok hétfőn, folyó hó 8-án délelőtt a közlelmezési és közellátási vállalatnál (Kulturpalota, Marosfelöli bejárat) kiválthatók. Eladási ára a fogyasztók részére 80 fillér kgr-ként. Közlelmezési hivatal vezetője.

— **Gyermekrendőrség szervezése Aradon** Felkérjük Arad város tanárait, tanítóit, tanítónőit, tisztviselőit, valamint iparosokat és kereskedőket és az összes gyermekbarátokat, hogy az aradi gyermekbarátok körének megalakítása, illetve gyermekrendőrség szervezése tárgyában folyó hó 7-én, vasárnap délután 5 órakor a városháza nagytermében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. *Leitner* Ernő dr.

— **Rumot kap a város.** A város tanácsának mai ülésén ismertették a közlelmezési miniszter leiratát, amely arról értesíti Arad város közönségét, hogy rumot ad a város minden polgára számára. Összesen huszonegyezer literfok szeszt utal ki a városnak, amely két és fél szer annyi negyven fokos rumot készíthet a város. Ezt az összesen 52,500 liter rumot fogják a város lakossága között szétosztani. A szétosztást egy bizottság fogja végezni, amelynek elnöke *Löcs* Rezső polgármester-helyettes lesz, a város részéről tag gyanánt pedig *Zikó* János fog résztvenni. Az elosztó bizottságba még a kereskedelmi és ipari hatóságok delegáltjai az aradi rum- és likörgyárosok megbízottja, a kereskedelmi alkalmazottak és a szatócsok, a korlátlan italmérők egy-egy kiküldöttje és a pénzügyigazgatóság egyik hivatalnokja fog részt venni. A rumkiosztás már a legközelebbi időkben meg fog történni.

— **A repülő posta egy utjának költsége.** A budapest—bécsi repülőposta megindulása után erről az új forgalmi eszköztől mint üzlettről is lehet beszélni. Egy kis számítás érdekes adatokat derít ki. A repülőgépnéke élettartamát, ebben a csendes, polgári üzembn két esztendőre számítva, kétszáz működési órát lehet felvenni addig, amíg a gép teljesen megrokkán. A gép előállítás ára jelenleg motorostul 70.000 korona. Egy budapest—bécsi útra két üzemórát lehet számítani, ami 700 korona amortizációnak felel meg. A két év alatt bírandó hangár és javítóműhely befektetési költség 40.000 korona, amiből egy napra 70 korona esik. Javító munkások napidija 70 korona, benzinfogyasztás egy útra 90 korona. Kenőolaj 20 korona. A pilóta és kísézőjének díja 200 korona. Az összes kiadás tehát 1480 korona. Egy repülőgép teljes kihasználással vihet 150 kilogramm terhet, ami 7500 darab 20 grammos levél sulya. Egy levél önköltségi díja így 20 fillér. Ezzel szemben egy levél szállítási díja 2 korona 50 fillér, amely mellett még 15 fillér a légi szállításon kívüli rendes postaköltség. Ennyi bélyeggel megterhelten érkezett ma az *Aradi Közlöny* levele is a repülő postán Bécsből Aradra.

— **Tej és zsir.** A városi tanács mai ülésén a szociális bizottság megkeresésére foglalkozott a lakosság tej- és zsirellátásának kérdésével is. A szociális bizottság javaslatával szemben kimutatta *Löcs* Rezső helyettes polgármester, hogy nyáron lehetetlen a környékről beszerezni tejet, mert az megromlik. Gondoskodott azonban a közellátási vállalat arról, hogy a télen a vidéken központokat állítsanak fel, ahonnan rendszeresen ellátják a lakosságot tejjel. A zsirellátásra is megnyugtató kijelentést tett a helyettes polgármester, aki közölte a tanácssal, hogy Arad lakossága részére kétezer sertést hizlalnak a vidéken.

— **Tűz.** A Part-utca 1. számú házban, a *Reich* Dávid sütőmester műhelye van, tűz keletkezett. A nagy meleg következtében, a padlás, mely fából készült, tüzet fogott és égni kezdett. A kivonult tűzoltóság csakhamar elfojtotta a tüzet. A padlás egészen leégett.

— **Ellopott gépszij.** Az aradi jéggyár egy alkalmazottja ma panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes egy tizenkét méteres gépszijat ellopott. A kár körülbelül ötezer korona.

— **A gabona vásárlás módja.** A 12000—1918. szám alatt kelt termésrendelet értelmében a Haditermény R. T. átvevő közege a hatóság által kiállított utalványok beváltását csakis a hatósági közeg jelenlétében eszközölheti. Ugyancsak a hatósági közeg jelenlétében kell történnie az átszolgáltatott termés kifizetésének is. A termés kiszolgáltatására való szükségességet a közeg a beszerzési utalványon igazolni tartozik. A beszerzési utalványok a Haditermény R. T. közegénél való beváltása a sorsszám sorrendjében történik. Aki az előirt napon igazolatlanul elmarad, igényeit a beszerzésre elveszti. Hatósági közegnek *Páhl* Egon k. t. felügyelő neveztetett ki. Arad sz. kir. város közlelmezési és közellátási hivatala.

— **Fogklinikai az iskolák részére.** A szociális bizottság arra kérte a tanácsot, hogy az iskolásgyermekek részére fogklinikát állítson fel a város. A tanács mai ülésén napirendre tért a javaslat fölött, mert az ügyel már régebben foglalkozott, a fogklinikai felállítását már márciusban elhatározta és a nemsokára megnyitandó klinikának már helyiséget is kiszemeltek.

— **Menyasszonyok helyett vőlegényeket szállított.** Makóról jelentik: Érdekes bűnügyi tárgyalás volt ma a makói járásbírószágon, melynek vádlottja *Davidovics* Ármin, ismert budapesti házasságközvetítő volt, a panaszos *D. I.* makói lakos, aki azt panaszolta, hogy neki *Davidovics* 50 korona utánvétellel férfiak árjegyzékét küldötte, holott neki arra nincs szüksége, mert ő nőszülni akar s házassulandó nőszemélyek ajánlatát kérte. *D. I.* ugyanis nőszülni akar, komolyan és türelmetlenül. Először itt helyben udvarolt, de mint mondotta, a hölgynek, kire szerelme tüzet pazarolta, altesti hibája volt, ugy, hogy szakított vele. Ezek után az apró hirdetésekhez folyamodott s nagyon örült, mikor egy „posta restante” küldött ajánlatára *Davidovics* ur felelt s azt írta, hogy ajánlhat neki menyasszonyt, mindenféle kaliberűt. Így történt azután, hogy *Davidovics* félreértésből — menyasszonyok helyett — urakat ajánlott 50 korona utánvételért. A csalással vádolt *Davidovics* ma személyesen is megjelent s a mai tárgyaláson arra hivatkozott, hogy csak félreértésről van szó. Ez a kifogás valószínűleg látszik, mivel azonban hiderült, hogy *Davidovics* már igen gyakran került összeütközésbe a törvénnyel s hosszabb idei fogházbüntetéseket is szenvedett, a bíróság elrendelte a *Davidovics* előéletére vonatkozó adatok beszerzését s a tárgyalást elhalasztották.

— **Spanyol megbetegedés.** Ma újabb spanyol influenza megbetegedést jelentettek be. A Hajó-utca 4—5. szám alatti éjjeli mulatóhelyen az összes alkalmazottak, leányok, portás, tulajdonos és ezek családja megkapták a kellemetlen betegséget. Valamennyi könnyű lefolyású volt.

— **Cipőkészletek bejelentése.** Felkérnek a cipőkereskedők, hogy a még meglévő készleteiket folyó hó 10-ig a cipőhivatalba jelentésük be. A bejelentések a cipőhivatalban 40 fillérért kapható új bejelentő lapokon eszközölhetők, ahol egyszersmind a bejelentésre vonatkozó felvilágosítást is megkapják. Cipőhivatal.

— **Adomány.** Haas Imréné 10 koronát küldött a katonák javára.

— **Segély kiosztás.** Az aradi hivatalsoz-
gák jótékonycélu asztaltársaság elnöksége is-
méltelen felkéri mindazon házbavonult tagjai
hozzátartozóit, nemkülönb az itthon lévő tag-
jait is, kik segélyre igényt tartanak, hogy an-
nak felvételére Pecsénye István, az asztaltár-
saság elnökénél naponként délután 1—3 óráig
lakásár jelentkezzenek.

— **Adományok.** Néhai Steinitzer József ra-
vatalára szánt kmv. címén özv. Steinitzer Gé-
záné 20, Kopp János 20, Hunyady József 20
koronát: néhai Olár Péter ravatála Birken-
hauer Miklós 20 koronát juttatott a Nővédel-
mi Hivatalba. Ezenkívül a 14-iki parkünnepély
költségeire br. Neuman Dániel 100, Ring Géza
50, Ilői Adler Andor 50, Leopold Zsigmond
50, Hebs Aladárné 20 koronát. Továbbá Egy
kongreganista 50, Beregszászy Lajosné 30, N.
N. 20, Keresztény Anna 16, Keppich Zsig-
mond 15, Halasy Pálné 10, a polg. isk. III. osz-
tálya és Drescher Gizella 10, Egy kongreganis-
ta 10, N. N. 9, Egy kongreganista 8, Lészay
Sándorné 5, Eissen Józsefné 2 koronát. Nind-
ezen demaszivü adakozóknak hálás köszönet-
et mond a hivatal nevében: Baross Boris,

ügyv. alelnök. Kérjük egyszersmind, hogy a
parkünnepély céljaira felajánlott apróbb dísz-
tárgyakat és nappelt a szives adakozók e néf
folyamán juttassák el a Nővédelmi Hivatalba,
délután 5—7-ig.

— **Központi szálloda éttermében** minden
este Farkas Lénárt zenekara és minden héten
kétszer jótékonycélu katonazenekar hangver-
senyez. Katonatiszt uraknak 20% étlap áren-
gedmény. Szives pártfogást kér Czifoth Jó-
zsef, v. képviselőnői és főrendiház vendég-
löse.

— **Keresk. magánoktatás.** Könyvvitel,
gyors- és gépirás, számtan stb. Beiratkozások
Lázár Vilmos-u. 2. Gyors- és gépiró iskola.

Beteg asszonyoknál, főleg a változás
éveiben, a természetes Ferenc József keserü-
viz a vérnek az agyba, a tüdőbe és a szívbe
való tödulását gyorsan elhárítja, a hasi szer-
vekben keletkező pangásokat, továbbá az
emésztés renyheségét biztosan és kiméletesen
megszünteti.

Aradon járt a borkirály.

(Koldusból tíz millió korona ára. — Ezer korona egy hektoliter bor ára.)

A konjunktura is koronáz. A bor a maga
királyát Pfeifer Izraelben találta meg, aki ud-
varának közepette ma Aradon időzött. Pfeifer
személye maga is egyik érdekessége a háborus
üzleti világnak, érdemes arra, hogy tanulmányt
irjon róla a krónikás, de aradi látogatásához
még külön nevezetes esemény fűződik, amennyi
ben a bor ára nagyban vásárlásnál elérte a tíz
koronát. Ez az összeg immár a konjunktura köl-
tőinek tollára méltó. — Közgazdasági ész-
járással, számítással, a leghazárdabb jövőbe-
látással ilyen árat elképzelni nem lehetett. Ez
nem régen még olyan tréfának látszott, a
melyért csak a poétát ne invertek volna meg.
S ma Pfeifer Izrael tíz koronájával vásárolt meg
háromezer hektoliter bort. Igazán a király járt
Aradon.

Pfeifer Izrael, aki ma a legnagyobb bor-
ügynökök egyike, csodálatos karriert futott
meg a háboru éveiben. A pénz regénye az ő
néhány esztendő története. Az első fejezet a
menekülés sötét nyomoruságával kezdődik, a
már már a millióknál tart. S a csupa energia, az
csupán finomodott ur, ez az okosan
merész és — nihetetlen — mindig egyenes uta-
kon járó kereskedő még nem hajlandó meg-
állni. Milyen állomásokig jut el ez a karrier?

Nemrégén még egy aradi bor- és pálinka-
nagykereskedő cég megbízottja volt Pfeifer a
bukovinai Radauban. Feleségével és három
gyermekével tengett-lengett a néhány ezer ko-
rona provizióból, amit az ügynökösködése ho-
zott. Azután rácsapott az 1914-iki október. Jöt-
tek az oroszok. Radauból nem volt szabad
menekülni az utolsó pillanatig. Amikor már
Pfeifer futtatott, teljes volt a világfelfordulás.
Beteg feleségével és gyermekeivel kirohant a
vasúthoz, de nem tudott felkapaszkodni. Nem
maradt más út, mint a kocsin való menekülés.
Kocsin kapni akkor! Végre mégis sikerült, de
párórán koronába került és Pfeifernek a zse-
bében csupán ötven korona maradt. Így jutott
évtizedes munkája színhelyéről egy másik bu-
kovinai városba. Itt eszébe jutott aradi meg-
bízója, kitől kétszáz koronát kért, hogy család-
jával éhen ne haljon. A pénzt megkapta, azután
elűnt a nagy kavargásban. Az aradi cég hosz-
szu ideig nem hallott róla semmit.

A következő évben az aradi megbízó Buda-
pesten járt s itt találkozott Pfeiferrel. Már nem
kellott szánakozni a sorsán. Magához tért a

sorsütésből. Elmondta, hogy a kétszáz koroná-
val Budapestre utazott, ahol egy jó emberével
került össze, aki gabonát juttatott neki. A bör-
zén próbálkozott, jól spekulált s már 12.000 ko-
ronája volt.

Mi a terve most? — kérdezte az aradi
ur, akinek tetszeni kezdett ez a Pfeifer.

Féltettem a családó számára 4—
5000 koronát, a többi pénzt pedig forgatom:
veszek, eladok.

Új időre megint elszakadt Pfeifer jóakaró-
jának kálórköréből, míg azután 1916 végén meg-
jelent Aradon s hozta is ellátogatott.

— **Zelenski grófhöz jöttem** — mondotta —
akinek Északmagyarországon nagyobb szőlője
van. Ötszáz hektoliter bora ottanot vendi tőle.

— **Mivel?**

— **Naz 2000 koronára.** Ezzel ellátogató-
zom a bort, ezután tovább adom.

A bort befoglatolta és tovább vitte. Hogy,
hány ilyen üzletet csinált, hogyan forgatta az
egyre szaporodó pénzzel, ez a tudni, de annyi
bizonyos, hogy amikor egy év múlva ismét je-
lentkezett Aradon, itt már ügynökül dolgozott,
a vagyona pedig **másfél millió korona volt.** Nem
parádézott a szavakkal, de kimondta, mert így
volt igaz, hogy **nélküle nagyobb bevétel nem
történik az országban.** Budapestén a Royal-
szállóban befolyó híres boryásárokon ő volt már
a középpontja mindennek, a legjobb ügynökök
neki dolgoztak, minden tekintet ő felé fordult.

Pfeifer, koldusból borkirály lett.

Az aradi urak, akikhez a kétszáz koroná-
meható emléke fűződik, legmegalótt felelő-
csengették fel.

— Pfeifer **mondtá** — mondotta, mintha saját
magának az **nyarmentes** lenne a bejelentette
látogatását.

Azután megint **jelenté** — mindig nagyobbra
növekvő Pfeifer, **akit most már igazán nagy, ér-
deklődéssel vártak.** Vajon micsoda új megle-
petést tartogat a karrierje.

— **Háromezer hektoliter bort** vettek Ara-
don az ügynökeim. — **újságotla** — Eljöttem át-
venni.

Ugy, mellékesen **elmondta**, hogy **azmillió
korona vagyona, négyezer holdas birtoka, 250
holdas szőlője van,** s a legutóbbi időben 150.000
hektoliternyi forgalmat csinált. Megkérdezték
tőle, hogyan vásárolta Aradon a bort.

— **Tíz koronájával.**

Az aradi ismerős elképpedt.

— **Hogy merészel ilyen vételbe belemenni?**
Tíz korona, ez lehetetlen ár.

Pfeifer a teljes biztonság hangján válaszolt
Feltéve, hogy veszt, vagyónának csak egy ki-
törédeke megy el. De nem fog veszíteni, mert e-
bor még sokat emelkedik, egyre emelkedni fog.

— **És ha maximálják?**

Pfeifer nevetett.

— **Kizárt dolog.** Addig, amíg **Wekerlénék,
Andrássynak,** vagy akár **Batthyánynak** a szőlő-
lője még meg van s nem adta el utolsó tőkéig
a kereskedőnek, a bort **maximáltn** nem fogják.

Pfeifer mondta s vele igazán nem lehet vi-
tázni, ha borról van szó. Az ő sikereire pedig
rá lehet támasztani egy pár kijelentést. A si-
kereinek titka izgatta az aradi urak s meg is
kérdezte Pfeifert. A felvilágosítás megérte a ki-
váncsiságot.

— **Csak olyan áruval kereskedem,** amihez
a kormánynak semmi köze nincsen, ami telje-
sen szabad kereskedelem tárgya. A maximális
árakat így tul nem lépem soha, inkorrekt dol-
got nem követek el. Számolok, de azért merész
vagyok s az üzleteim mindig sikerültek.

Ugy hangzik, mint valami jelmondat a
borkirály jelmondata.

Pletyka a heti pletykáról.

I. **Taj de jó egy ici-pici pletyka.**

Milyen nevet két asszonyi — száj
Ánde bosszant az, ami itt megy ma
S amitől zeng egész honi táj:
Király-asszony tisztá homlokára
Felleget hajt durva pletyka-szó
Párisból jön: ott van a gyára,
Ez a gázság Londonba való!

II.

És terjed az entent-méreg,
Megérkezik Bécsbe,
Onnan küldik légi postán
Magyarok címére
Száll a posta: Bécs Budapest
S elrepül Aradra
De nem gyújt, mint Péris hiszi
Zendülő haragra
S király-asszony fényes arca
Mosolyog szeliden:
Ez együgyű balga mesét
Elhinnéd-e hivem?!

III.

Am a pletyka gyorsan terem
Épen mint a gomba
Aranyat is, szemetet is
Összegyűjt halomba.
Szedi-szövi, szegi-szögi
S „Románé” lesz belőle
Gombaszögi asszony kacag
S aki hiszi — dőre.
Pletyka-pletka-pletka szó:
Rossz lesz attól, aki jól

KÖZGAZDASÁG.

— **A termés átvétele.** Hogy az 1918. évi
termést átvenni hivatott bizottságok munkája
megkönnyíthessék és a leszámolás minél előbb
foganatosítható legyen a 120000—918. szám
alatt kelt termésrendelet megengedi a terme-
lőknek, hogy az átvevő bizottságtól beszerez-
hető elszámolási jegyzék felhasználásával a
házi és gazdasági szükségletét már előre is
bejelentethi. A gazdasági szükségletre vonat-
kozó adatoknak előbb való bejelentése a termelőknek is érdekében áll, mert így az elszá-
molás kevesebb időt vesz igénybe. Felhívom
tehát az összes termelőket, hogy ezen előze-
tes bejelentésüket minél előbb tegyék meg. Arad
sz. kir. város közlelmezési és közellátási hi-
vatala.

= A termés eredmény kiszámítása. A 120000—918. szám alatt kelt teremérendelethez kézzel állati erővel csépelhető szemes termés eredménye a bevetett terület nagysága és szomszéd gazdaságok termése alapul vételével átlag, a termés alapján számítandó ki. A mennyiben a termelő adatai ezt el nem érik, azok alapul el nem fogadhatók. Erről azzal figyelemztetem az érdekelt termelő közönséget hogy az így kiszámított termés eredményéről a rendelkezés megállapítandó felesleg tekintet nélkül arra, hogy mi marad ezután a termelőnél házi, vagy gazdasági szükségletre vissza el fog vétetni. Arad sz. kir. város közéleti- és közellátási hivatala.

= **Ingatlan munkaközvetítés.** Az aradi hatósági munkaközvetítő (Szent István-u. 2. sz.) heti kimutatása szerint foglalkozást nyert hét ác, kőműves, faesztorgályos, szerelő, bádógos, borbély, kerékgyártó, lakatos, kovács, vasesztorgályos, asztalos, szegecselő, szobafestő, irodai női alkalmazott, molnár, hentes, betűíró, fűtő, kádár, kereskedősegéd, fűrészelő munkás, épületlakatos, házmester, napszámos, plakátragasztó, kocsis és szolgáló; alkalmazást keresnek csépléshez gépészek, magyar szabó, hentes, sütősegéd, irodai női alkalmazott, üzleti alkalmazott és több teljes ellátást igénylő (ruházattal) tanonc. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a munkaközvetítő. Telefon száma 11—19.

= **Birtokcsere.** Béni János és neje eladták a Várjassy Lajos-utca 102. sz. házat 30000 koronáért Lehoczky György és nejének. — Fülöp Imre és neje eladták az Akác-utca 19. sz. házat 44000 koronáért Görög Imre és nejének. — Gutzjahr Mihály eladta az Andrássy Gyula gróf-tér 14. sz. házat 1.200.000 koronáért az Aradmegyei Takarékpénztárnak. — Krizsán Alexandra eladta a Vilmos-utca 2. sz. házat 11000 koronáért Balogh Andrásnak. — Ifj. Kásonyi János eladta a Drona-utca 6. sz. házat 42000 koronáért Wolf Gusztávnak. — Povázs Soma eladta a Perényi-utca 7. sz. házat 50000 koronáért Bernstein Manó és nejének. — Amont János és neje eladták a Trombita-utca 19. sz. házat 22000 koronáért Czako Lajosnének. — Özv. Kárász Vincéné eladta a Várjassy Lajos-utca 230. sz. házat 20000 koronáért Hevesi Ferencnének. — Kondor Anna eladta a Szekeres-utca 7. és Tökölly Imre-utca 51. sz. házakat 34000 koronáért Julinszky János és nejének. — Máté János és neje eladták az Ilona-utca 34. sz. házat 32000 koronáért Csismadia Vilmosnének. — Tabajdi Iván eladta a Lipót-utca 4d. sz. házat 40000 koronáért Arad szab. kir. város közönségének. — Lovas András és neje eladták a György-utca 118. sz. házat 8000 koronáért Csobán György és nejének.

Letartóztatott nagykereskedő.

(Aradrágással, megvesztegetéssel, hamis tanúzásra való felbujtással vádolják.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Neufeld Bertalan 59 éves automobilkellék kereskedő néhány nap előtt ajánlatot tett a postások beszerzési csoportjának, hogy a maximális áron felül hajlandó benzint szállítani. Az összeg több százezer koronát tett volna ki. A Közéleti Hivatal tudomást szerzett Neufeld ajánlatáról és megbízta Ujvári Károly detektívét a nyomozással. Ujvári mint megbízott megjelent Neufeldnél, tárgyalásokat folytatott vele, szívesen megkötötte az üzletet és végül feltárta előtte, hogy detektív és feljelentést fog ellene tenni.

Ujvári tegnap bekísérte Neufeldet az V. kerületi rendőrfőkapitánysághoz és ugyancsak velük volt Neufeldnek Gáspár József nevű sófförje, akit ez ügyben mint tanút kellett Ujvárinak előállítania. A Vadász-utcában Neufeld Ujvárit egy kapu alá hívta, hogy fontos beszélni valójával vele. Itt a kereskedő 800 koronát adott át Ujvárinak azzal, hogy ne tegyen ellene feljelentést és ha az ügy kedvezően lesz elintézve, további 200 koronát kap. A jelenetnél Gáspár József sófför is jelen volt. A detektív elfogadta a pénzt és kijelentette, hogy megvesztegetés miatt is megteszi ellene a feljelentést. Ezután mindhárman elmentek az

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Legyilkolták az egész cári családot.

Stockholm. Gorkij lapja, a Novoje Szizn írja: A volt cárt, a volt cárnét és Tatjana nagyhercegnőt meggyilkolták. A meggyilkoltak lelküdvéért Carszkoje Szeloban misét mondtak.

Budapest. A Magyar Tudósító jelent: A fővárosban az utóbbi napokban fontos tanácskozások voltak aktuális élelmezési kérdésekben. A tárgyalásokon résztvettek Landwehr tábornok, a közös élelmezési bizottság elnöke, Paul dr. osztrák élelmezési miniszter, a magyar és az osztrák kormányok szakképviselői. A tanácskozásokon Windischgrätz herceg miniszter elnökölt. A tanácskozások minden tekintetben kielégítő eredménnyel végeztek. A korai cséplés gazdasági tervezete tekintetében új megállapodás jött létre, amelyek nemcsak a hadsereget, hanem Ausztriát is érinti és hivatva lesz az élelmezési viszonyok jelentékeny javítását előmozdítani.

Bécs. A bécsi hadosztálybírósg ma tárgyalta Peruggio Cirillo irredenta bűnűrét. Peruggiot a katonai ügyészség hadiérdek elleni felségsértéssel vádolta, mert 1914. év közepén Olaszországba szökött, belépett az olasz hadseregbe, ellenünk harcolt és a II. Isonzo-csátában fogságunkba került. A hadosztálybírósg a hazaárulót kötélt általi halálra ítélte.

Bécs. A bécsi rendőrség nagyarányú selyemlopás ügyében nyomoz. Két katona 177 ezer koronáért vásárolt 40 vég selymet összesen háromezer méter. Cánckereskedők útján a selyem 289 ezer koronáért a Zwieback-céghez került. A két katona a selymet 65 ezer koronáért vásárolta egy színésztől és elektrotechnikustól, akik hamisított szállítólevéllel váltották ki a selymet a vasúti állomáson, ahol egy triestri cég részére volt elraktározva. A két katonát letartóztatták, az igazi tetteseket keresik.

V. kerületi kapitányságra. Fukász dr. rendőrfogalmazó szobájába. Mialatt a rendőrfogalmazó az ügyről jelentést tett a kapitányság vezetőjének, Neufeld 300 koronát ígért Gáspár sófförnek, ha letagadja a kapuban lefolyt jelenetet. Mikor a fogalmazó visszatért szobájába, Gáspár sófför ezt is jegyzőkönyvbe diktálta, úgy, hogy most megvesztegetés és hamis tanúzásra való felbujtás bűntette miatt is megindult az eljárás Neufeld Bertalan ellen.

Antal kapitány mindezek alapján elrendelte Neufeld letartóztatását. Neufeld Bertalan, aki a Korall-utcában lakik, igen előkelő szerepet játszott a Lipótvárosban. Több egyesületnek vezető tagja és a zsidó hitközségnek alelnöke.

Wiezel Dávid ezrese.

Wiezel Dávid mármaroszi kereskedő (l. Mármaroszi, Pacsirta-u. 66. sz.) a hadbavonultak hátramaradottjai javára Arad sz. kir. város polgármesterének kezéhez 1000 koronát adományozott.

Ez a rövid kommuniké szerű hírcske bizonyára sokaknak nem tűnik szemébe, pedig ha jólban meggondoljuk a dolgot, mégis csak furcsa, hogy egy mármaroszi kereskedő éppen Aradot választja ki jótékonykodása teréül és csodálatra méltó, hogy az egyik határszéli vármegyéből valaki direkt hozzánk utazzék csak azért, hogy a hadbavonultak hátramaradottjai javára ezer koronát adományozzon. De nem kell sokáig a fejünkét törtünk ezen a különös adakozási kedven, mert az alább közölt tények teljesen megvilágítják a furcsa esetet.

Az orosz betörés idejében, mikor Galiciából és Magyarországon északkeleti részéből megindult a menekülők nagy népvándorlása, Wiezel Dávidot Aradra hozta a véletlen. Itt megismerkedett a helyi viszonyokkal, kifejtett üzleti érzéssel rövidesen rájött, hogy Aradhegalyja közvetlen közelében legjobb üzlet a bor és fel is csapott borügynöknek. Elhatározta, hogy kis főkéjét borba fekteti be s azonnal érdeklődni is kezdett a városban, hogy hol lehetne valami jó üzletet csinálni. Szerencsétlenségére azonban Aradon rendőrség is van és még nagyobb pechjére ennek a rendőrségnek nincsen semmiféle üzleti érzéke. Wiezel Dávid érdeklődni kezdett a borvásár iránt, erről a rendőrség tudomást szedett s onnét viszont Wiezel Dávid személye iránt kezdtek el érdeklődni. Ebből származott azután az egész kalamitás, amely a távolról jött honfitársunknak ezer koronáiba került.

Egy szép napon Wiezel felhívást kapott, hogy azonnal jelenjék meg a rendőrségen, ahol bevezették a főkapitány elé.

Wiezel Dávid — szorította szigorú hangon Grein főkapitány — maga borvásárlással foglalkozik Aradon.

— Ugy van — helyeselt a főkapitány.

— Ehhez azonban nincsen joga — folytatta a főkapitány — miután nincs iparendélye.

— Főkapitány ur, hát ez is akadály lehet.

Kérdezte csodálkozva Wiezel. — En azt mondom, annyi baj legyen. Most miután ugyanis szívesen együtt vagyunk, mindjárt megbeszélhetjük a dolgot és a főkapitány ur kiállít a részemre egy ilyen engedélyt és én megveszem a bort.

— Nem lehet ám, — ragaszkodott csökönyösen nézetéhez a főkapitány — mert kormányrendelet értelmében csak az kaphat iparendélyt, aki egyszer már birt ilyen.

— Nem lehet? No hát majd én megmutatom, hogy lehet — replikázott felbőszülten Wiezel.

— Nem lehet, ha mondom s egyben felszólítom, hogy amilyen gyorsan csak tudja, hagyja el Aradot — végezte be a kihallgatást a szigorú rendőrfőkapitány.

Wiezel hűledezett néhány pillanatig, majd magához térve, rohant egyenesen a polgármesterhez, hogy megmutassa.

— Polgármester ur — nyitott be hajlongva a borügynök a város fejéhez — itt van ezer koronára a hadbavonultak hátramaradottjai javára.

— Nagyon köszönöm nagyilekű adományát uram... — kezdte a polgármester, de Wiezel hirtelen a szájába vágott.

— Kérem, kérem, köszönem helyett mindjárt egy kis szívességet kérek. Nekem ugyanis borvásárláshoz iparendélyre lenne szükségem.

— Nagyon sajnálom — mondotta a helyzethez illő komolysággal a polgármester — de ez nem az én hatáskörömbé tartozik. Nemes szívvel vállalt adományát még egyszer nagyon köszönöm, kérelmével pedig tessék a rendőrfőkapitányhoz fordulni.

Wiezel Dávid szomorú szívvel látta eltűnni a polgármester feneketlen főkjában a vadonatúj ezerkoronást és eltávozott. Ment hazafelé, utközben azon elmélkedve, hogy némelykor a legkiválóbb üzleti zseni is milyen könnyen bakot löv és vigasztalásul mindjárt kiszámította fejében, hogy miképpen hozhatja be leggyorsabban az elszívott érzékeny veszteséget.

Szegény Wiezel Dávidot otthon érte azonban a legsúlyosabb meglepetés. A főkapitány aláírásával egy rövid parancsot kézbesítettek kezébe, amely szerint záros határidőn belül el kell hagynia Aradot. Megzavarták nagyjövű üzleti tevékenységében, zsebrevágták ellenszolgáltatás nélkül ezer koronáját s ráadásul az drága világban még költözödni is kell. Ez valóban egy leendő milliomosnak is sok egyszerre.

Megdrágul a rossz aszfalt.

(A jogügyi és műszaki bizottságok ülése.)

A Magyar Aszfalt részvénytársaság, amely a várossal kötött szerződése értelmében köteles az utcák aszfaltburkolatát jókarban tartani, ezt nem tette meg, amiről a város minden egyes polgára tud. A tanács azzal a retorzióval élt, hogy egyszerűen nem fizette ki a társaságnak az 1918. évre érvényes fenntartási díjakat.

A Magyar Aszfalt Részvénytársaság nemrég három kéressel fordult a városhoz. Két kérése oda irányult, hogy az egységárakat emeljék fel, a harmadikban pedig visszatartott fenntartási díjak kifizetését kérte. Már a múlt hónapi közgyűlés sorrendjén szerepelt ez a három kérelem. Ezeket a törvényhatósági bizottság kiadta a jogügyi és műszaki bizottságnak, amelyek ma délután tartottak ülést *Vargass* Lajos polgármester elnöklésével.

Az első kérelemben azt kéri a társaság, hogy a magánfelek által elrendelt burkolat felvágási és bekötési munkálatokra 5 kapja meg a kizárólagossági jogot, amely esetben a munkálatokért szavatosságot vállal. Kéri továbbá, hogy az ilyen magánmunkálatok egységárait a város emelje fel ötven százalékkal. Az együttes bizottság tárgyalta a kérelmet, azt méltányosnak találta és a kérelem teljesítését hozza javaslatba azzal a feltétellel, hogy a társaság a számlákat a tanács elé terjeszteni köteles. Az egységárak felemelése csak erre az esztendőre érvényes. Ez annyit jelent, hogyha valamelyik háztulajdonos vízvezetékét akar bevezetni házába és ezért a gyalogjáró aszfaltburkolatát fel kell törni és újból rendbe kell hozni, négyzetméterenként az eddigi 16 korona helyett 24 koronát fog fizetni.

A tanács, mint ismeretes, visszatartotta a fenntartási díjakat, mert a Magyar Aszfalt Részvénytársaság nem teljesítette szerződésbeli kötelezettségét. A részvénytársaság egyik beadványában elmondotta, hogy a szegeskerekű teherautók annyira megrongálták a Kossut-szobor környékének aszfaltburkolatát, hogy képtelen a javításokat teljesíteni. Arra kérte tehát a tanácsot, hogy mentse fel ennek az utburkolatnak a fenntartásától és fizesse ki az eddigi visszatartott fenntartási költséget. A műszaki bizottság már tárgyalta a kérelmet és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az utat a háború végén teljesen újra kell építeni, ellenben a társaság nem menthető fel a fenntartási kötelezettség alól. Ezt az álláspontot a kettős bizottság is magáévá tette. Együttal megkeresi a tanácsot, illetékes helyen hasson oda, hogy a katonai teherautók a város területén minimális sebes-

séggel haladjanak. Végül ér a tanács a repülőpótzászlóaljhoz, kérje meg a hadügyminisztert, hogy utaljon ki gumimat a pótzászlóalj személyszállító autói részére, mert Arad város aszfaltburkolatát a szegeskerekű teherautók nagyon megrongálják.

Az aszfalt-kérdéssel kapcsolatban *Hoffmann* Adolf konstataulta azt, amit Aradon minden gyermek tud, hogy tudniuk az aszfalt botrányosan rossz állapotban van. A városi főmérnök megnyugtatón igyekezett a bizottságok tagjait, hogy a javítási munkálatok már folyamatban vannak és hat hét alatt befejeződnek. A bizottsági tagok azonban nem nagyon nyugodtak meg, mert az a felfogásuk, hogy az aszfalt a javítások révén nem lesz jobb.

Végül letárgyalták a Magyar Aszfaltnak azt a harmadik kérelmét, hogy a város a fenntartási díjakat minden tekintet nélkül négyzetméterenként 80 fillérré emelje fel. A bizottságok a szármegyesség előterjesztésére azt javasolják a közgyűlésnek, hogy a kevésbé használt utak fenntartási díját 46 fillérré, a frekvenciált utakét 60 fillérré és a legjobban igénybe vett utakét 80 fillérré emelje fel. Az egységáraknak ez a felemelése természetesen csak erre az évre és csak abban az esetben érvényes, ha a részvénytársaság az utcaburkolatokat november elsejéig kijavítja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. K. Arad. Kényes dolog. A cenzura megakadályozná.

Névtelen. Az ügy, melyet a nyilvánosság elé akar vinni, annyira discret természetű, hogy még velünk sem közli nevét. Azt azonban elvárna, hogy közre adjuk. Kissé sok.

Nem közölhetők: Világos. Hideg levél. Ezer mértföldnyire. A báró ostroma. Flört a kútnál. Az erdőben. Hegyek között. Estétől reggelig. Vigyázat, fogékony. Gül baba. Nyalka huszár. Borban az igazság. Csak vissza, vissza. A szoprán szubrett. Vágyódás.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1918. évi július hó 7-én, vasárnapon

Délután 1/4 órakor mérsékelt helyárrakkal

Sztambul rózsája.

Operette.

Este 8 órakor felemelt helyárrakkal

Gombaszögi Frida művésznő fellépésével

Sárga lilom.

Vidéki történet 3 felvonásban.

MODERN KABARE.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Aradon, 1918. évi július hó 7-én, vasárnapon

Uj tagok. Szirmay Vilmos, a Royal Orfeum komikusának vendégszerenése. Návay Ilonka. Neczkov táncosnő a levegőben. Cúzi Lechner táncosnő. Mimi Reumann prima ballerina nagyszerű előadása.

Vágó Géza, Major Ilonka. Turcsánvi, Margó, Gergely Emmi, Rummy teljesen új magán-számokkal.

A fogorvosnál.

Bohózat Vágó Gézával a főszerepben.

Előkészületben:

Egy nap Aradon.

Nagy énekes és táncos revü 8 képben.

A rendezőtestület felel:

STAUBER JOZSEF.

NYILTTÉR.

Az aradi közlöny szerkesztőjének vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

„BRUTÁLIS UJSÁGÁRUS,, CIMMEL AZ „ARADI HIRLAP” MAI SZÁMÁBAN EGY VALÓTLANSÁGOKTÓL HEMZSEGŐ CIKK JELENT MEG ELLENEM. A LAP ELLEN SAJTÓ UTJÁN ELKÖVETETT RÁGALMAZÁS MIATT A SAJTÓPERT MEGINDITOTTAM.

2597

KLEIN JÓZSEF.

Értesítem

úgy a helybeli, mint vidéki vevőimet, hogy üzletemet július—augusztus hó vasárnapjain egész nap zárva tartom. SZÍNHÁZI VERSENYBAZÁR TULAJDONOSA. 4877

„Duna” Biztosító-Társaságnál

a legelőnyösebb feltételek mellett orvosi vizsgálat nélkül pótdíjmentes háborus kockázattal

hadikölcsön-biztosítások

köthetők. 4862

Az aradi vezérügynökség:

Szabadság-tér 3. sz.

Kérjen tájékoztatást!

Földbirtokosok, gyártulajdonosok és vállalkozók

figyelmébe!

PRETORIA kék munkás zubbony és nadrág kék PAPIROSVASZONBOL, vizmentes tartással, mindenféle nagyságban, minden mennyiségben kapható, ár: 46 korona darabja.

Egész öltönyök, barna színekben, vastagabb szövésben, kabát, nadrág és mellény minden nagyságban kapható. Darabja 90 Ft. Gyermekekruhák: sötét, barna és kék színekben, 3—10 évig, matróz és sport faconokban, darabonként: 48 korona.

A tartósságáért és minőségéért felelünk, amennyiben svéd PAPIROSBOL van elkészítve.

Figyelmeztetni óhajtjuk a nagyérdemű közönséget, hogy a PAPIRFONAL a m. kir. kormány jóváhagyásával lesz készítve. Tehát bárkinék úgy tartósságra, mint minőségre nézve ajánlható.

A PRETORIA PAPIRSZOVETEKÉBŐL készült ruháknak egyedüli lerakata csakis

Szántó Mór és Társa

cégnél kapható Arad, Szabadság tér

Postai megbízásoknál az összeg előzetes beküldése megkívántatik. Utánzatoktól óvakodjunk.

Ajánlunk kötelezettség nélkül, amíg a készlet tart legolcsóbb napi árban:

Papák
Fűrész és fűrészlevegő
Zsebkönyvek
Lakások
Iron fekete és kopir
Öngyújtó műanyag
Korona és lapos műanyag
Zseb és táskák
Tápvédők
Lámpadurák
Hajók
Szalagok
Lámpabél
Nyűvők
Fűzők

Riasztószertály és dugó
Hegedűhúr
Szappan
Ripókrem
Fapapák
Hüvelyek 7-12 koronáig
Osterek
Bakancsszija
Margit díszek
Csipkék
Csipkeszövetek
Ecsetek, meszelők, kefék
Lékefe Ia, tzt, 96 K
Papucskok
León csipke arany és szűt

Szalmakalapok, matröz és színes darabja 5 korona
Nóteszek
Levélpapírok 100-100
Paraszt pipaszár
Szekrénypapír
Papírzsák fehér sup. 5.00
Papírzsák barna sup. 4.50
Dobányszelence nickel
Dobányszelence Mahe
Felvágó papír per 1 kg. 2.00
Képeslap album
Tű áru
Cigaretta töltő
Gombok

Cipőalkotók
Mosópor
Benták
Cigaretta papír
Fényezés magyar 2.50
Fényezés francia 3.00
Bőrmasz Ia. 4.00
Kalap csomagoló
Selyempapír
Pergament papír
Száj doromb
Ostornyél
Irodai papír
Ejtel mécs fadószék
Lámpacső

és az összes e szakmába vágó cikkeket.
Fleiszig és Hirschfeld norinbergi rövidáru, lámpa és papíráru nagykereskedők Arad. Telefon 1004.

645-1918 gsz.
ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.
Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező Józsa-rét lekaszált és mintegy 20 holdnyi nyugati részének letelegetése iránt folyó évi július hó 8-án d. e. 10 órakor a városháza I. emeletén lévő tanácssteremben árlejtést tart.
Kikiáltási ár holdankint 8 korona.
Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.
Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.
Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.
Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.
Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1918. évi július hó 1-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.
Jókarban levő
hordókat
100-300 literig 4740
minden mennyiségben veszek

Ungár József,
Varjassy Lajos-utca 39. szám.
Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.
6435-1918. kib. szám.
HIRDETMÉNY.
Közölném, hogy Aradon 1918. évi július hó 31-ik napján felfüggetett egy darab fehér sárga szőrtelen mint gazdátlan jószág folyó évi július hó 12-én d. e. 9 órakor a nagyvásártéren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatul fog.
Arad, 1918. évi július hó 2-án.
Rendőrkapitányaság.

A világitási rendelet
határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csak
TUNGSRAM-
félwattos lámpákkal lehet betartani. 7187
Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsramlámpákat.

Kárpitos és díszítő
szakmába vágó új és javítási munkákat jutányosan és pontosan eszközöl 4580
Szatmári György
kárpitos és díszítő Arad, Tököl-tér 6. szám (Szent István-utca sarok).
13937-1918. kib.

HIRDETMÉNY.
A m. kir. miniszteriumnak az ammoniák, a kristálysóda és a marónátron forgalomba hozatalának szabályozásáról kiadott 1536-1918. M. E. számú rendeletét a következőkben teszem közzhírré:
Az ammoniáksóda, a kristálysóda és a marónátron forgalomba hozatalának szabályozásáról kiadott 2039-1917. M. E. számú rendelet kiegészítő részét alkotó jegyzékben foglalt ármegállapítás hatályát veszti és a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve a jelen rendelet kiegészítő részét alkotó jegyzékben megállapított legmagasabb árak lépnek életbe. Egyebekben az idézett 2039-1917. M. E. számú rendelet azzal a módosítással marad érvényben, hogy a kristálysódat (mosósódat, jegecszódat) a gyárak az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság (Budapest, VI., Vilmos császár-ut 33. szám) útján tartoznak forgalomba hozni.
Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.
Az ammoniáksódaért, kristálysó-

daért (mosósódaért, jegecszódaért) és marónátronért (marósódaért, zsirósódaért, lugkőért) követelhető legmagasabb árak a következők:
I. Ammoniáksóda 98-100 %-os. A vizontelárusító részéről történő eladásoknál: 5000 kg-on alul 1000 kg-ig 40 korona, 1000 kg-on alul 500 kg-ig 41 korona, 500 kg-on alul 100 kg-ig 43 korona, 100 kg-on alul 50 kg-ig 47 korona.
Ezen árak 100 kg. tiszta sulyra, csomagolás és levonás nélkül helyt az eladó raktárhelyiségében értendők.
Kicsinyben való eladásoknál (a fogyasztóval való közvetlen forgalomban) 50 kg-on aluli mennyiségek eladásánál 60 fillér.
II. Kristálysóda (mosósóda, jegecszóda.)
A gyűkereskedő részéről történő eladásoknál bármely tételben 40 kor. Ezen ár 100 kg. tiszta sulyra, a nagykereskedő raktárában, csomagolás és levonás nélkül értendő.
A kiskereskedő részéről történő eladásoknál (a fogyasztókkal való közvetlen forgalomban) 64 korona.
III. Marónátron (marósóda, lugkő.) Kicsinyben való eladásnál (fogyasztóval való közvetlen forgalomban) (csomagolással együtt értendő) 1 korona 20 fillér.
Arad, 1918. június 17.
Green, főkapitány.

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Gyógyszertár eladás
Nagylaken (Gsanádmegye).
Gyógyszertár házzal együtt vagy anélkül eladó.
Bővebb felvilágosítást ad özv. **Mayer Józsefné, Nagylaken.** 4728

Eladó ház.
Batthyány-utca 19. sz.
ház ha kedvező ajánlat tételik eladó.
Bővebbet: 4886

Probst Mihály
Wesselényi-utca 3. I. emelet.

Arany, ezüst
brillánskövekre
szélességgel van. Széles tételben is a tal hirdetett napi árak. Magasabb árakat is.

Zinner Vilmos
ékszerész ARAD, Ferray-utca, gr. H. nyári palota. 1941
646-1918. g. sz.

Hamvas tiszta arcbört
csak
'Anny'
crémekkel lehet elérni. Zsíros éjleli, száraz nappali használatra.
Egy tégely 4.-, 6.- és 8.- K.

Baromfi betegségek ellen
biztos hatású szer a
'Tikin'
Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Rún és viszketőség
ellen egyedül csak
Albin
fehér kenőcs használ.
2.-, 4.- és 7.- korona.

Lábizzadás
ellen csak
Labin
folyadék és hintőport használ.
Ara 3.- és 5.- korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18
WAJDITS GYÖRGY
Jézus Szíve gyógyszertárban Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utca melletti. — Közkórház, Ötvenesi uradalom, M. A. V. és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.
Arad sz. kir. város gazdasági széke az Erzsébet királyné-híd egyes rozsdásodó részének átfestésére irányuló munkálatokra vonatkozólag folyó évi július hó 8-án d. e. 10 órakor a városháza I. emeletén lévő tanácssteremben árlejtést tart, melyen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.
Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.
Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.
Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1918. évi július hó 1-én tartott üléséből.
A gazdasági szék.

Fa és szén üzlet
hadba vonulás miatt
átadó.
Cím a kiadóhivatalban.

CZEILER ISTVAN

Weitzer János-u. 8. szám Telefon 245.

Elvállal: mindennemű szobafestő, szobakárpitozó, cimfestő és mázoló munkákat elsőrangú és modern kivitelben. Nagy raktár tapottákban. Tanulók fizetéssel felvétetnek.

Apró hirdetések.**Lakást keres.**

EGY vagy két szobából álló csinosan burorozott lakást, lehetőleg konyhasználattal azonnalra vagy angasztus elsejére keresek Ajánlatokat „Hanga” ellenőr jellegre kiadóba kérek. 4783

200 KORONÁT adok annak, ki 2-3 szobás lakáshoz juttat. Fürdőkádát és káyhát veszek. Cim a kiadóban. 4833

4 5 SZOBÁS modern lakást keresek november 1-re. Magánház előnyben. Dömötör mérnök, Ferdinánd-u. 6. 4878

ELEGANSAN burorozott utcai lakást keresek. Cim a kiadóban. 4879

Ingatlan.

BOROSSEBES MELLETT fekvő 400 holdas bérlet, idej terméssel, takarmánnyal, azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 4858

HAROMSZOBÁS magánház, gyönyörű szőlőskerttel, istállóval, ólakkal, melléképítményekkel, eladó. Hona-utca 29. szám. 4856

UJ MAGANHÁZ, mely áll 3 szoba, konyha, alatta pince, szabad kézből, örök áron eladó. Kosár-utca 45. sz. 4806

ELADÓ 3 MAGANHÁZ. Bővebbet Kosár-utca 1c. alatt. 4865

ZSÓFIA-U. 6. és Szőlő-u. 8. számú ház sürgősen eladó. 4849

GYÖRGY-UTCA 3b. számú adómentes modern ház, villanyvilágítással, eladó. 4837

EMELETES HÁZ, belvárosban, minden kényelemmel ellátva, eladó. Bogsch Aurél, Eötvös-utca 3. 4875

PÉTER-UTCA 3 4. ház, mely három utcára kiterjed, előnyös feltételek mellett eladó. Bogsch Aurél, Eötvös-utca 3. sz. 4875

998 □-51 3 házhely, Csutora- és Mihály-utca sarok, előnyös feltételekkel, eladó. Eötvös-utca 3. 4875

SZANTÓFÖLD 45 hold, Újpanát közelében, eladó. Cim a kiadóban. 4874

VARJASSY LAJOS-UTCA 80. számú magánház eladó. 4877

3 UTCARA SZÓLÓ bérpalota, 600 holdas birtok és négy kisebb bérház eladó. Cim Kiss Ernő-u. 9. 4881

CERNOVICS PÉTER-UTCA 14. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4882

ELADÓ s azonnal elfoglalható Ujradon minden kényelemmel ellátott adómentes új ház és egy nagy kertes magánház. Bővebbet Ujrad, Rákóczi-utca 124. sz. 4823

MAGANHÁZAT KERESK MEGVÉTELRE! Egy két szobás és hozzá tartozó és egy 1 szobás és hozzá tartozókkal álló magánházat, amelyhez szép kert is van, sürgősen megvételre keresek. Varjassy Lajos-, Purgly Lajosné-, Borona-, Sarló-utcában. Ar megjelöléssel „Sürgős” jelige alatt a kiadóhivatalt továbbít. 4804

KÉTEMELETES BÉRHÁZ a Szabadság-téren, angasztus elsején elfoglalható 4 szobás első emeleti lakással, eladó. Cim a kiadóban. 4786

DAMJANICH-U. 10. számú ház, mely áll: 7 szoba, melléképítményekből, kert és nagy pincéből, elköltözés miatt azonnal eladó és átadó. Ugyanott új futószőnyegek és különféle dolgok eladók. 4792

ELADÓ minden kényelemmel ellátott ur magánház, egy nagyobb és egy kisebb lakással, azonnal elfoglalható. — Cim kiadóban. 4723

ZOLTÁN-UTCA 3. számú ház szabad kézből eladó. 4729

Ellátás.

URINÓ elvállal teljes ellátásra iskolás leánykát. Cim a kiadóban. 4563

TELJES ELLÁTÁSRA elvállal özvegy urinó falusi leánykát. Cim a kiadóban. 4834

URINÓ két, esetleg három iskolás leánykát ellátásra elfogad. Cim a kiadóban. 4883

Oktatás.

OKLEVELES TANITÓNÓ magán- és javító vizsgákra előkészít, zongora oktatást is vállal. Cim a kiadóban. 4732

KERESK I. realiskolát végzett Sam mellé magasabb osztálybeli tanulót, ki a szünetben tanítaná. Vulku Miksa. 4784

TANITÓKÉPEZDÉSZEK keresek negyedik elemista flamboz, szünetidőre. Németül tudó előnyben. Cim a kiadóban. 4841

Üzletek.

ELADÓ belvárosban jóforgalmu étterem, felszereléssel. Cim a kiadóban. 4880

VIDÉKI SZALLODA és vendéglő házakkal együtt, örökáron eladó. Értekezni lehet Arad, Boros Beni-tér 3. fodrász-üzlet. 4782

FOSZER ES VAS ENGRESS ES DETAIL KERESKEDÉS házzal, nagy raktárral együtt, haláleset és családi okok miatt eladó. Evente 4-500.000 koronát forgalmaz. Venni szándékozók érdeklődjenek özv. Ritter Jakabnéval, Tenke (Biharm.) 4726

Különféle.

HASZONBÉRBE keresek egy kétjratu patakmalomot. Cim a kiadóban. 4859

ELVESZETT 1 hó 5-én reggel Weinberger ékszerésztől a Póber Keresztig egy arany karcsattóra. Egy szegény leány kedves emléke volt. Becsületes megtaláló 100 korona jutalom ellenében adja át a kapitányi hivatalban. 4825

KERESK borbély segédet, esetleg üzleti társnak, azonnali belépésre, lehet nő vagy rokkant katona, kívánatra üzletem el is adom. Haag Mátyás, Körös-bökény. 4739

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvétetnek a Messengerböly Irodában, Klein L. hirdetői és hírlapirodájában, Zrínyi-utca és a Kossuth-utcai papírnaloban.

SEARAE PINCE, a városkák közelében, angasztus hó 1-re kerestetik. — Ajánlatok a kiadóba kérek. 4700

Nehéz Barock fehére márványos obádó, 12 db. bialybor székkel.
Barock káló, világos rózsaszín márvánnyal.
Frés pirossz szőnyeg, meteszt palanczok tükörrel.
Kisebb obádó, fehére márványi a hátsó szoba.
Ripes bahuzata szalonbutor, álló tükör, berdob, nyugtrocsek stb. eladók.
Regtekinthető csüörtökön és pöntökön egész nap Ferdinánd-utca 1. sz. Kiss Lászlónál.

Papirzacskókat

cukorkák, csomagok, gyógyszerék stb. csomagolására szálut a

Nagy Lajos papirzacskógyára

4852 Debrecen, Csapó-utca 12.
Külsőgyűjteményeket díjaztatni kell.

Kertesitem

a nagyérdemű közönséget, hogy Árpád-tér 5. sz. alatt (izr. templomépület)

Papir és könyvkereskedést nyitottam.

Mindennemű zsidó szertartásos cikkek, legújabb kiadású imakönyvek, gyászalbumok és zsidó irodalmi könyveket tartok raktáron. — Jalvizeitáblákat készítek pontos kiszámítással a legszebb kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Szives pártfogást kérek: 4896

Flakelstein Józsefné.**Birtokot keresek megvételre**

Magyar főurak részére és pedig:

150-200 holdas, hegyes vidéken, urkastélylyal, 60 és holt felszereléssel, azonnali átvehető.

1000 holdig Tolna, Pajér vagy Bost megyékben, felszerelve.

Dunántul vagy a Kisalföldön 100 hold körüli, elsőrendű, egészséges vidéken, 25-30 szobás kastélylyal.

Békés, Jászmagyarországnak vagy Arad megyékben 1200 holdig.

Fővonal mentén 200 holdig, szép feltétellel. 4894

Ajánlatot kér:

Nagy Lajos Országos Adásvételi Irodája Debrecen.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivataltban.

Kovács Soma és Társa Arad.

4863

Készleten: Gép, motor, gőzhengerolaj, továbbé kendős, kocsi-kendő, gyanta, rézkénpor, perocid, kefalap, szivjvasz, lenszij, tömitések, dobsin, rétegém, kutak, fecskendőz, szerszámok.

„VÉNUS” hölgyfodrász, kozmetikai és manikür szalon.

ARADON, Andrassy-tér 9. alatt (Minorita templommal szemben)

Orvosi szépségápolás a tudomány minden erre vonatkozó modern eljárásainak felhasználásával. Kéz- és villany arcmassage, aregőzölgések, arcbármiasztás, hő-, fény- és villany hatású arcfürdők, kék-, vörös- és kvarz-fény kezelés, az arcbőr minden tisztatlanságának eltüntetése, (Mittesser, szeplő, májfoltok, hajszálak); ráncok és bőrredők elsimítása, orrvörösség és arcbőrdurvaság szakszerű kezelése, paraffin injekciók stb. 4877

Orvosi konsultálás d. u. 1-3-4-ig

Hajápolás, hajmosás, hajfestés, ondolálás, fésülés és manikür csak hölgyek részére. ::—:: Mindennemű hajmunkák készítése.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket **nyolc** szavak szerint számítjuk.
 Minden apró hirdetés ára **50 korona**.
 Vestagabb betűkkel 60 fillér.
 A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
 Hirdetéseket délután **10 óráig** veszi a szerkesztőség.
 Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
 A legkisebb hirdetés ára **10 szög 2 korona**.
 A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"HAZVEZETŐ" jelígre levél van a kiadóban. 4853

MAGANKÖZLEMÉNY. Dr. úrius, elsőrangú gazdasági studiumokkal, komoly céllal megismerkedne mezőgazdasággal rendelkező leánnyal, vagy özvegyvel. Kimerítő leveleket "Benedek" 27. jelígre, kettős borítékban, kiadóhivatalba. Diszkrét úri becsületsszavammal biztosítok. 4856

Házasság.

VASUTI ALTISZT házasság céljából megismerkedne fiatal özvegyvel vagy idősebb leánnyal, hozomány feltétlen. Leveleket a kiadóba kérek "Fiu" jelígre. 4844

HAZASSÁG CELJÁBÓL megismerkedne 46 éves csinos, molett urinő, 50 ezer korona vagyonnal, hozzáillő 50 éves uriemberrel, állami hivatalnok személyében. Leveleket kérek "Floridás" jelígre, e lapban jelezni. 4843

ÖZVEGY uriaszony, 320 korona havi jövedelemmel, közös háztartásra lépne uriemberrel. Levelet "Eva" jelígre, jelezve. 4835

Alkalmazást keres.

HADMENTES gazdatiszt, ki 22 évig 2000 holdas birtokot önállóan vezetett, állást keres, Arad, Csanádmegyben. Övedékképes. Az állást azonnal is elfoglalhatja. Cim a kiadóban. 4818

NEVELŐI ALLÁST keres egy IV. éves tanítónövendék. Cim a kiadóban. 4845

SZAKKÉPZETT gépész az idej cséplésre gazdát keres. Sina-u. 1. sz. 4861

HAZVEZETŐNEK ajánkodik fiatal jobb asszonyka, helyben vagy vidékre. Cim a kiadóban. 4854

VAN FÜSZER- és vegyeskereskedő segéd augusztus 1-ére állást keres. Cim a kiadóban. 4839

SZÁMTARTÓI, számtiszt állást keres nagyobb uradomban, vagy iparvállalatnál 35 éves, nős, hadmentes. Cim: "Segédjegyző" Bisztranyires. 4884

Alkalmazást nyer.

FELVÉTELKÉPES, fiatal, aki csak szabad felvételekben is jártas, 6-800 korona fizetéssel felvétetik. Románul beszélő előnyben. Cim a kiadóban. 4869

GYAKORNOK fiu vagy leány, korda részére felvétetik. Mittner-telep, waggongyárral szemben. 4878

PERFEKT SZAKÁCSNÉT ÉS MÉT SZOBALÉNYT keresek 100, 90 és 60 korona fizetéssel. Cim a kiadóban. 4888

MODERN KABARE statisziákat és statisztanőket keres egy nagy revühöz. Jelenkezni az igazgatósági irodában. 4886

OKLEVÉLES NEVELŐNŐT keresek II. leánygimnáziumot, két elemi végző leányaim tanítására. Tökéletes zongora, német megkivántatik. Ajánlatokat: fogarasi László Zoltánné, Puj (Hunyadmegye) kérek. 4857

FODRÁSZ, idősebb, 90-100 korona fizetéssel és teljes ellátással, jó munkajövedelemmel, felvétetik. Özv. Csónka Jánosné, Balázsfalva. Bővebbet Aradon, Furgy Lajosné-utca 143. szám alatt. 4870

KERESZTETEK julius elsejére tisztességes, jó főző szakácsné. Wimmer Zoltánné, Világos. 4871

JÓ MEGJELENÉSŰ nő kelmefestő és vagylistító üzletbe felvétetik, aki hasonló üzletben alkalmazva volt, előnyben részesül. Kuhl Mihály cégénél, Lípót-utca 12. sz. 4846

JÓ FŐZŐ MINDENES SZAKÁCSNŐ keresetlik. Bővebbet a Széchenyi-utca 2. szám házfelügyelőjénél. 4867

GYORSIRO teljesen perfekt, délutáni és esteli foglalkoztatásra keresetnek. Cim a kiadóban. 4800

GÉPIRÓ alapos gyakorlattal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4801

IRODAI gyakorlattal bírő, gyors- és gépirásban jártas kisasszony azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóban.

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

MASAMÓD LEANYOK, első munkakerő, felvétetik a Hunnia kalapüzletben, Furray-utca. 4742

Vétel és eladás.

TANISZLABDAK keveset használt, angol gummiból, eladók. Cim a kiadóhivatalban. 4887

MÉSZ ELSŐRENDŰ, darabos, bihari és portlandi cement legolcsóbban házhoz hordva kapható. Telefon 893. 4889

KÉT MADRAC lószőrből, tiszta ág, gyermek ág eladó. Vándor, Mikos Koloman-utca 8-10. 4890

FELÜLTŐ vadonatúj fekete selyem tükrörrel, kicsiség miatt eladó. Bővebbet Márton férfitiszánál, Szabadság-tér. 4891

REMINGTON-írógép eladó. Cim a kiadóban. 4885

KERÉKKPAR, teljesen jókarban, szabadon futó, eladó. Thököly Imre-u. 4. 2597

SZEP, MASZIV kredenc eladó. Rákóczi-utca 5. 4860

EGY 7x2¹/₂ méter sátor, ponyvával, háború előtti, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4868

CSEREPEK, téglá mindennemű, villághírű Bohán-féle zombolyai, békéscsabai, stb. gyárainkból, kicsinyben és waggontelepekben, legutányosabban főraktárunkban kapható: Mittner-telep, waggongyárral szemben. Telefon 898. szám. 4872

GŐZÖSÉPLEKESZLET nyolcas magánjáró, hatos vontatós, szivógázmotor 40 HP., szivógázlocomobil magánjáró 30 HP., készleten. Kovács Soma és Társa, Arad. 4864

FEKETE GUMMIKÖPPENY, h. orvosi dolmány eladó. Két borpince kiadó. Jó ajtók, abakok, zsáluk eladók. Cim Perényi-utca 3. 4840

CSÉPLŐGARNITURA 8 számú, üzempépes, eladó, csépléssel együtt. Ertekezni lehet Nikulicza Péter gyoroki lakos 3. sz. villanyos megálló. 4876

UJ, VILÁGOS hálószoba berendezés eladó. Megtekinthető Kasza-utca 46. szám. 4838

DEÁK BELA ZENEMOKKOLCSONTARABA napról-napra újdonságok érkeznek Bőrcini lehet: Furray-utca, Gr. Kunyás-palota. 281

SZANTOGÉPET avagy motros ekét keresek 200 hold bérszántásra, 250 métermássa prima porosz szellem van. Ajánlatokat kérek: Szlovák Gyula u. p. Temesfüves, Temesfűzűk címre. 4787

VESZEK félliteres patentzáros és gousse kráberlis palackokat. Magyarai, Zalatna. 4817

ROMLOTT LISZTET, nagyobb mennyiséget veszünk. Cim a kiadóban.

HASZNALT RONGYOT — bármily mennyiségben — megvételre keressük. Cim a kiadóban.

VESZEK nyári zöldséget waggontelepben. Kérek részletes ajánlatot tenni. Cim: Berrek Viktor, Gyulafehérvár. 4824

ELADÓ 15,000 darab ananász eper palánta. Cim a kiadóhivatalban. 4826

BŐR SZ FINOM, valódi Saelskin Jákben, Hermelin kihajtókkal, eladó. Megtekinthető naponta 1-2 órákor délután. Tsökoly-tér 6. I. em., ajtó 7. sz. 4715

TARLÓ RÉPAMAGOT utolsó termésű, csiraképest ajánl Farber Lajos. Arad. 4799

ELADÓ két ágyba való egész új ágyléte, valamint két ablakra való világos selyem függöny. Cim a kiadóhivatalban. 4763

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetlik Bővebbet a kiadóban. 2100

ELSŐRENDŰ szilfahárs kapható Borkor szállítónál, Arad. 4649

KEVÉSBET HASZNALT, teljesen jókarban levő futószőnyeget, legalább 8 vagy 10 m. megvételre keresek. Cim a kiadóhivatalban. 7498

KERKÖVET ausgit ajánl Farber Lajos, Arad. 4689

ZOMBOLYAI 253. sz. hátrányzatlan hernyolt cserepet nagyban és waggontelepben is ajánlunk. Pankotai cementárugyár, Pankota. Telefon szám: Pankota 9. és Arad 10-84. 4090

Megnősülne:

22 ÉVES, róm. kath. Máv. üzletvezető-ségi fogalmazó. Igénye 30 éves korig bármily vallású, intelligens, nagyobb vagyonu leány vagy gyermektelen özvegy.

SZOLNOKMEGYEI 37 éves, ref. gazdálkodó. Igénye földbirtokosnő, vagy ahinek legalább 200 ezer kor. készpénz hozománya van. Vallás vagy gyermek nem akadály.

37 ÉVES ref. államvasuti raktárnok. Igénye: néhány ezer korona készpénz hozománnyal 30 éven aluli leány vagy özvegy. Vallás, gyermek nem akadály.

BUDAPESTI 33 éves, róm. kath. intelligens, vagyonos önálló hentes. Igénye lehetőleg szőke, háziasszony nevelt, vagyonos leány vagy gyermektelen özvegy, legalább 100 ezer korona készpénz hozománnyal.

BIHARMEGYE egyik nagyforgalmu közlegének görög kath. tanítója, 40 éves. Igénye: korához illő róm. kath. vagy görög kath. gyermektelen, intelligens urinő, kinek kellő lakberendezés, kelengyéje és legalább 20-30 ezer korona készpénz hozománya van.

50 ÉVES, ref. özvegy, intelligens birtokos, Bihar megyében. Igénye: korához illő, intelligens, gyermektelen polgáros, kinek legalább 100 ezer korona készpénz hozománya van.

NAGYVÁRADON lakó 33 éves, ref. önálló gépész-kovács, saját műhellyel. Igénye: 30 éven aluli, bármilyen vallású, legalább 12 ezer korona készpénz hozománnyal rendelkező leány vagy gyermektelen özvegy.

50 ÉVES, róm. kath. szolnokmegyei uradalmi főgépész, saját háza és cséplőgépe van. Igénye: korához illő, bármilyen vallású nő, kinek legalább 30 ezer korona készpénze vagy földbirtoka van.

Férjhez menne:

NAGYVÁRADON lakó 45 éves, nemes lelkű és jó háziasszony, intelligens, róm. kath., gyermektelen özvegy urinő, berendezett lakás és 14 ezer korona készpénz hozománnyal, lehetőleg vidéki biztos állású uriemberhez.

BUDAPESTI, izr., többszörös háztulajdonos, magas műveltségű, egyetlen, 25 éves leánya, kinek magának is saját neven álló háza van a fővárosban, mernök, ügyvéd, vagy keresett orvoshoz, vidékre is. Vallás nem akadály.

Részletes felvilágosítást nyújt a NAGY LAJOS ORSZÁGOS ÜGYNÖKSÉGI VÁLLALATA DEBRECEN.

(Fenáll 20 év óta) Házassági megbízások előleg nélkül vétetnek föl, az ország minden részéből. Csak jelentősebb hozománnyal rendelkező hölgyek és önálló társadalmi állású urak megbízásai vétetnek föl. E vállalat csak magukkal az ügyfelekkel tárgyal és levelez közvetlenül, de megbízottakkal magánügynökkkel nem. — Levegő cím: 4830

Nagy Lajos Országos Ügy-nökségi Irodája Debreczen.

Aranynak beváltom grammját 18.50 K-ig

14karátos aranylánc grammját 10.80 K-ig

Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb arakon vesz

Körponti arany beváltó

ÉKSZERESZ

(törvényileg bejegyzett cég) 1731

Arad, József főherceg-ut 12. sz. (Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.